

Utorak, 15. novembar 2005.

Svedok Juraj Njavro

Otvorena sednica

Optuženi su pristupili sudu

Početak u 14.23 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Izvinjavam se zbog malog zakašnjenja, ali ja sam imao jedan drugi sastanak sa drugim sudijama i nisam zbog toga mogao da dođem ovde na vreme. Doktore hteo bih samo da vas podsetim na izjavu koju ste dali na početku svog svedočenja koja još uvek važi. Gospodine Boroviću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: ADVOKAT BOROVIĆ

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Pitanje za svedoka. Da li biste bili ljubazni da opredelite tačno vreme kada su posmatrači MKCK (ICRC, International Committee of the Red Cross) došli ispred bolnice 18. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Predstavnik Međunarodnog crvenog križa koga sam ja video, gospodin Nicolas Borsinger, i koji je razgovarao sa gospodinom majorom Šljivančaninom, držim da je to bilo između 13.00 i 14.00.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Popodne, naravno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Drugo pitanje. Da li su došli sa ona dva vojna transporterja koja ste opisali juče?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim ne mogu biti siguran. Ne sjećam se, jer smo nakon što je izišao kapetan, očekivali doktorica Bosanac i Marin Vidić i ja, bili smo zbumjeni, jer je rekla da je dobila informaciju iz Zagreba da će major Šljivančanin predati bolnicu Međunarodnom crvenom križu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinite, moram vas za trenutak prekinuti ako biste mi dozvolili. Vi mi uopšte ne odgovarate na pitanje. To što ste bili zbumjeni ne znači da ne možete da odgovorite na pitanje. Da li se slažete sa mnom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne razumjem. Hoćete li ponoviti pitanje, molim vas?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hoću. Da li su ovi posmatrači došli zajedno sa ova dva vojna transporterja koja ste opisali ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne sjećam se to.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Mogli ste to odmah reći. Da li ste vi lično poznavali gospodina Bosingera?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Gospodina Borsingera, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Čini mi se da ste u svojoj izjavi kad ste odgovarali na pitanje uvaženog kolege tužioca rekli da ste ga poznavali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Rekao sam da... Ja sam spominjao imenom i prezimenom gospodina Borsingera, jer je putem pregovora u Zagrebu između Međunarodnog crvenog križa, predstavnika monitoringa međunarodnog i hrvatske Vlade dogovoren da će gospodin Borsinger kao predstavnik Međunarodnog crvenog križa biti nazočan i preuzeti bolnicu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da ga niste poznavali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Osobno ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako se ne sećate da li je došao sa ova dva transporterata, da li možete opisati Sudu kako je došao, ako ste vi to uopšte videli?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja sam, kao što sam rekao, pa ste me prekinuli, razgovarajući sa doktoricom Bosanac, čudeći se što se ne pojavljuju oni koji su bili dogovoreni i u tom času pred nama su bili na ulazu u bolnicu gospodin Šljivančanin i gospodin Nikolas Borsinger, kao što sam rekao. Ali stvarno se ne sjećam čime su došli.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li se sećate kako su otišli Borsinger i njegovi?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, jer poslije razgovora o kojem sam govorio na pitanja gospodina tužitelja, mi smo otišli u bolnicu. Gospodin Borsinger tada nije ušao u bolnicu i ne znam kako se vratio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I kao što ste već juče objasnili, otišli te dole u podrume.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je bilo struje dole u tim podrumima ili nije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kada je došla struja ako je uopšte došla dole u podrum ili nije došla dok vi niste napustili bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dok smo mi bili u bolnici, do 20. studenog, dok nismo odvedeni, zarobljeni i odvedeni, nije bilo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Struje ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li možete onda logički objasniti sebi i Sudu kako su ljudi koje ste krstili kao četnike i kapetan koji je bio sa Kuzmićem, mogli po tom mraku dole da gledaju ranjenike, da ih biraju, a bilo je dole, kažete, oko 500 ljudi? I koliko je to vremena bilo potrebno da se po tom mrklom mraku, bez struje, posmatraju lica i procenjuju koju su to ranjenici koji bi mogli odgovarati kasnije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U bolnici je bilo baterijskih lampi, a i oni sami su koristili bateriske lampe. Bile su svjeće zapaljene pa je se moglo i prolaziti i vidjeti i lice i prepoznati ranjenike.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. To je dovoljno. Vojnici koje ste opisivali da su došli sa kapetanom Radićem, da li možete da opišete Sudu u kojim su oni bili uniformama? Da li su bili "SMB" ili maskirnim uniformama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vojnici kao i kapetan, kao što sam i juče rekao, a vojnik koji ga je pratio bio je u "SMB" odori ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitao sam za vojnike koji su obezbeđivali bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kazaču, kazaču i to. Dok je kapetan bio u maskirnoj uniformi, vojnici koji su došli prvi, bili su u maskirnoj uniformi i oni su prvi, kao što sam rekao, blokirali onih desetak ulaza.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sledeće pitanje. Da li su imali neke dodatne oznake u smislu nekog perja ili nešto slično?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne to nisam. Nisam te detalje gledao, niti mogu... Ne sjećam se toga.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kakve su oni kape imali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Također nisam zagedao ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kape, da bih mogao kazati.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li su ti vojnici nešto pretraživali okolo bolnice, pošto ste rekli da ste ih videli i da se kreću okolo bolnice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam mogao vidjeti, kao što sam rekao, jer je bio mrak već, da li oni što pretražuju oko bolnice. Ali u dolazak i kako se postavljaju na otvore da, jer se još vidjelo. Bio je još dan.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nakon razgovra sa Šljivančaninom i Borsingerom, šta bi sa Borsingerom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Već sam odgovorio na to pitanje, da smo mi otišli u podrum i ne znam što je bilo sa Borsingerom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Izjavili ste da je kapetan Radić ponovo došao 19. novembra između 8.00 i 9.00, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno, oko 9.00.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izjavili ste da je tom prilikom vas lišio slobode ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I da vam je izdavao neka naređenja kojih ste morali da se pridržavate, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da se ne udaljavam i da budem u prostoriji koju sam i pokazao časnom Sudu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da li to znači da 18. novembra vi uopšte niste bili uhapšeni?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 18 ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Novembra.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moglo bi... Mislim da se tako može to shvatiti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste kao slobodan lekar tada mogli kontaktirati sa direktorom bolnice, Vesnom Bosanac?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da je Vesna Bosanac otišla na razgovore sa potpukovnikom, ako se ja dobro sjećam čina, gospodinom Mrkšićem.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da je Vesna Bosanac 18. novembra popodne bila na razgovorima sa Mrkšićem?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, moguće je da sam i zamjenio dan, ali koliko se sjećam, da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro zamenili ste, kažete, možda dan ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Moje pitanje glasi: kada Vesna Bosanac nije u bolnici da li ste vi njen zamenik bili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ma ne. Nije ni trebalo niko je zamjenjivati, jer kao što sam rekao, kad je došla vojska i preuzeila je bolnicu, mi smo bili samim time razvlašćeni.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ali ja vas to nisam pitao. Pitao sam vas, pre nego što je došla vojska da li ste vi predstavljali njenog zamenika ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ko je bio njen zamenik?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kako ne znate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jer nije... Bila je stalno u bolnici, nije potrebito bilo zamjeka. Ja ne znam da li ga ima i da li je potrebito u takvim uvjetima imati zamjenika. Ali ne znam da li ga je imala, a ja sigurno nisam bio taj.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate u koje se vreme pojavljuje gasna gangrena?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To se javlja... Gasna gangrena se mislim pojavljuje u drugoj polovini listopada mjeseca kada je više nestajalo i sanitetskog materijala i lijekova, kad je već popunjeno bilo puno, hodnik ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ranjenika ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ko je operisao vojnika Gačić Bobana?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne mogu se sjetiti ko je baš svakoga operirao ranjenika, odnosno bez obzira kako se zvao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste čuli za tog vojnika, Gačić Bobana?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Čuo sam i na pitanje gospodina ne znam kog... Evo, čuo sam. To mi prezime zvuči poznato, ali sad bi previše bio izravan kad bih odgovorio potvrđno, a nisam siguran.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro, ako vas podsetim da postoji izjava da je on umro od gasne gangrene nakon operacije noge, da li vam to nešto znači bliže?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ako mogu sad kazati, on je bio nažalost, jedan od petorice ranjenika u onim teškim uvjetima, jer nije moguće bilo doći do antigangranognog serum-a, budući da se nije dalo unijeti u bolnicu ni iznijeti radi okupiranog djela od strane i JNA i paravojnih, pa nije bilo ni lijekova, ništa i tako su, nažalost, umirali od gangrene i oni kojima je možda mogao biti spašen život.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A kako ste uspevali do atomskog skloništa "Borovo-komerca" da u to vreme šaljete ipak ranjene pripadnike Zbora narodne garde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Borovo-komerc" nije izvan Vukovara, a po antigangrenozni serum se moralo izići izvan Vukovara, jer ga bolnica nije imala.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Malopre kada sam pomenuo ovo ime, mislio sam na vojнике Jugoslovenske narodne armije. Da li je to tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Oprostite, nisam razumio pitanje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa ovaj vojnik o kome sam vas pitao, je l' to bio vojnik Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ako vi kažete vjerojatno imate podatak, onda je vjerojatno bio. Ja osobno se ne sećam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, mislim da će prevodioci da budu potpuno iscrpljeni ako nastavite ovim tempom da govorite. Molim vas pravite pauze između pitanja i odgovora.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Evo već sam napravio slušajući vaš prevod. Hvala, časni Sude. Da li ste uopšte napuštali bolnicu u periodu od ova tri meseca?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U periodu od ova tri mjeseca vrlo rijetko sam napuštao bolnicu. Ako sam je i napuštao, onda sam je napuštao da bih obišao podrum gdje je bila sklonjena moja obitelj, koliko se sjećam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A do kada je vaša obitelj bila u tom podrumu, do kog vremena?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa moja obitelj je bila u tom podrumu u zgradici u kojoj je inače i moj stan i u kojem je skupa sa drugim stanarima bila u podrumu u nemogućim uvjetima. Mislim da je došla u bolnicu 17. studenog popodne. Mislim da je to bila nedjelja. 17. studenog.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mislite na 17. novembar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Hrvatski govorim, pa onda molim vas poštujte.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Naravno. Govorite o vašoj supruzi, a ostala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I mojoj punici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I punici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da. I bili su i ostali susjedi: Uzelčevi, Miloševičevi, Keniksnehtovi. Evo to je onaj dio zgrade ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koji je skupa djelio zlo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste još po nekom drugom osnovu napuštali bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se sjećam, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste bilo kada odlazili u prostorije MUP-a, policije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U prostorije MUP-a, policija išao sam možda jedanput ili dva puta, jer je bilo ranjenih tamo, pa u trenucima... Ali to je gotovo povezano sa bolnicom, ta zgrada, pa sam odlazio tamo previjati ranjene, jer više nije bilo mjesta u bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A pa pošto ste sada dali, čini mi se, jedan potpuno logičan odgovor, molim vas da Pretresnom veću opišete kako to znači da je MUP bio skoro povezan sa bolnicom? Malo bliže.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa bolnica je imala svoju ogradu koja je razarana. Radi granatiranja potpuno je bila uništена i samo je trebalo podrumskim onim hodnikom protivatomskog skloništa proći u zgradu, staru, starog djela bolnice, izići i preći samo tri metra ili četiri metra ulice i već ste u prostorijama ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. MUP-a?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači, ako sam dobro shvatio, da nije trebalo prelaziti nekih 200 metara brisanog prostora da bi se iz bolnice otislo u MUP, već podzemnim putem se ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A ne. Nije se moglo, oprostite, nije se moglo sve to vrijeme ići kroz podzemni. Moralo se izići i ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala, ali ja vas to nisam pitao. Tada, u vreme koje vi opisuјete. Da li se u to vreme moglo direktno samo preći tri metra i ući u MUP kao što ste malopre rekli?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam rekao tri metra i drugo, moralo se otvorenim prostorom, jednim djelom otvorenog prostora od te zgrade, stare zgrade bolnice do MUP-a prijeći preko otvorenog prostora.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A pošto ja gledam ovaj transkript, rekli ste tri metra. Ako nije tri metra ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Najmanje

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Koliko ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Najmanje ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Najmanje tri metra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da. Najmanje tri metra. Vjerojatno je ta razdaljina i veća ako... Mislim da je možda čak ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Možda i četiri ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam. Ne četiri. Možda i više. Možda i 10.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam mjerio, jer ja nisam geometar, pa mi baš daljine nisu vrline.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste vi bili svedok 18. jedanaestog kada su vojнике JNA smenili, kao što ste vi rekli, paravojnici? Da li ste bili svedok tog čina?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Bio sam svjedok, jer su ušli unutra i vidjeli smo iznutra, jer nisam bio svjedok, jer vani nisam ni izlazio ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa to pitam. Vani da li ste bili svedok?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vani ne, ali iznutra se kroz otvore vidjelo kako odlaze vojnici koji su bili u maskirnim uniformama i dolaze rezervisti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa koliko je po vašoj proceni bilo tih rezervista?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: E to ja u onom mraku sigurno nisam mogao vidjeti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa kako ste u mraku videli da su rezervisti?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kako ne? Vide se razlike maskirne odjeće. Iznutra se ipak toliko moglo razaznati. A drugo, i ulazili su unutra u bolnicu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Gde se vi tačno nalazite kada kapetan i Kuzmić obilaze? Gde se tačno vi nalazite?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa kada Kuzmić i kapetan obilaze bolnicu, nalazim se ispred onog ureda ili one prostorije, bolje kazati, male, kad su ušli Kuzmić kapetan Radić.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Koja je to mala prostorija?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U kojoj sam bio sutradan zatočen, a pokazao sam je na skici koju sam pokazao časnom Sudu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li je to bila prostorija Kriznog štaba pre tog vremena?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ja ne znam da je bolnica tu imala Krizni štab.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A gde je bolnica imala Krizni štab u kojoj prostoriji?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Krizni štab je bio preko puta u drugoj zgradi, u jednoj staroj zgradi koja ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pardon. Hvala. Samo... Da vas ne bih ja stalno prekidao, znači molio bih vas ipak malo kraće odgovore i lako ćemo doći do vaše istine koju ćete vi saopštiti Sudu. Dakle, gde je bio taj Krizni štab?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Krizni štab u početku i velikim djelom je bio preko... Bolnica je imala svoju upravnu zgradu i bolnički dio. Krizni štab se sastajao u starom djelu... u upravnom djelu zgrade koja je preko puta starog djela bolnice. Razmak je opet četiri, pet metara između jedne i druge zgrade.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste li vi prisustvovali tom ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ja nisam bio član Kriznog stožera.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A kako znate da su se tamo sastajali ako niste bili član?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kako ne ako mi je nakon dolaska sa sastanka Kriznog stožera rekla doktorica Bosanac i doktor Matoš koji su bili članovi Kriznog stožera, da je održan sastanak. Jer po odluci povjerenika, gospodina Vidića Bilog, doktor Matoš je ušao u sastav Kriznog stožera za bolnicu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li vam je pričala doktorka Bosanac da je odlazila na još neke sastanke Kriznog štaba u gradu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Toga se ne sjećam. Moguće, ali se, kažem, ne sjećam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E sada da se opet kratko vratimo na 18. jedanaesti i ulazak ovih po vama, kao što vi kažete, rezervista. Ako vam kažem da je doktor Vesna Bosanac, svedočeći pred ovim Sudom, izjavila da se 18. jedanaestog u bolnici nije ništa dešavalo toga dana. Ako vam kažem da je glavna sestra, neću sada da pominjem njeno ime i prezime, a vi znate ko je glavna sestra sa Hirurškog odelenja, izjavila takođe da nije bilo nikakvih incidenata, iako se doktorka koja je radila na ORL-u, saslušana kao svedok, izjasnila da se upravo taj Bogdan Kuzmić, dobrovoljac, ponašao vrlo korektno. Da je Bogdan Kuzmić delio ranjenicima cigarete. Da li ćete se složiti sa mnom da ako vam predočavam šta su oni izjavili, da ova slika koju su oni pokazali Sudu se bitno odudara, odnosno razlikuje od slike koju ste vi pokušali da saopštite Sudu, opisujući ponašanje, pre svega, tog Bogdana Kuzmića?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ne znam što su izjavile gospođa doktorica Vesna Bosanac, gospođa Binazika Kolesar, iako je niste imenovali, ali kad ste rekli glavna sestra kirurgije i ova druga doktorica, kako su one to vidjele, ali ja ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to nije tačno šta su one izjavile?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja govorim o onome što sam ja vidio i gdje sam i bio, je l!. Ali kao što sam rekao, ako se sjećate, ranije da je, mislim, doktorica Bosanac 18. studenog otišla u Negoslavce.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ne bih sada čitao celu izjavu, ali ona je objasnila svoje prisustvo 18. novembra, ali pošto vi ne želite da promenite svoj stav, onda ćemo proceniti kasnije da li tri ova svedoka govore istinu ili vi govorite istinu na ovu istu oklonost. Takođe ste izjavili da je cilj kapetana i Bogdana Kuzmića da se prepoznaju ranjenici i civilni koji će kasnije biti ubijeni na Ovčari. Kako ste vi u tom trenutku mogli imati takvo viđenje njihovog trenutnog ponašanja?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kad sam 18. studenog naveče obišao bolesnike, oni su mi to rekli, da su došli bili, kao što ste rekli, gospodin Radić, kapetan Radić i Bogdan Kuzmić i rekli mi ono što sam već izjavio, da ne ponavljam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da su ih maltretirali i sve što su im radili i među ranjenicima je zavladao strah što će se dogoditi, jer su doživjeli, uz ova maltretiranja, i prijetnje što će se dogoditi sutra ili prekosutra. Sigurno je da je to bio povod da se nakon što su odvedeni ranjenici iz vukovarske bolnice, zaključi da su ih oni znali onda odabrat i predložiti za transport koji znamo da je završio, nažalost, onako kako je završio, da je završio na Ovčari.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da vi danas zaključujete da te večeri niste znali za te razloge, 18. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa ja govorim šta je 18... kako su ih maltretirali, kakva je atmosfera ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To smo čulo ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Bila ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To smo čuli, to smo čuli ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, ali dopustite, ako vi zaključujete, da i ja onda kažem do kraja svoju misao. Ako je zavladala panika, strah i jedna sumorna atmosfera gotovo izgubljene nade, svake nade da će preživjeti, poglavito neki među njima koji su bili posebno maltretirani, jer Bogdan Kuzmić je radio ranije ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinite, ja vas ipak ne mogu pustiti da pričate sat vremena ...

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se, časni Sude. Ja shvatam teškoće unakrsnog ispitivanja, ali svedok mora da odgovara na pitanja. Svedoku treba da se dozvoli da na pitanje odgovori. Svedok je do sada prekinut već tri do četiri puta.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, svedok još uvek daje odgovor na pitanje onako kako on shvata stvar. To možda nije odgovor kakav vi želite da čujete, ali treba mu dozvoliti da da odgovor. Izvinite što smo vas prekinuli doktore. Da li ste završili što ste govorili?

SVEDOK NJAVRO: Ne. Hvala vam, časni Sude što ste me zaštitili. Ja ću nastojati stvarno biti koncizan i u što je moguće kraćem vremenu objasniti i odgovarati na pitanja gospodina odvjetnika. 18. studenog, nakon što su kapetan Radić i Bogdan Kuzmić obišli u vukovarskoj bolnici teške i ostale ranjenike, ja sam išao u vizitu, također sa lampom i svijećom, da ne bi bilo zabune da jedni imaju elektriku, odnosno svjetlo, a drugi ne, i da je zavladala jedna panika među ranjenicima da će biti pobijeni, poglavito oni prema kojima su se posebno obraćala ta dvojica. Kako ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala. Više puta sam postavio vrlo prosto pitanje i više puta dobijam široke odgovore koji se ponavljaju već evo drugi dan. Vrlo prosto: da li je tada 18. novembra uveče znao da će ti ljudi biti odvedeni i streljani na Ovčari? Jeste li znali ili niste znali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Gospodine odvjetniče, vi ako želite da vam odgovoram kako vi želite, onda to neće biti istina. Ja govorim samo istinu i nju ču samo govoriti, bez obzira da li to bilo kojoj strani u ovom sudskom procesu odgovaralo. 18. navečer ja sam vam kazao kakva je bila atmosfera među ranjenicima u bolnici, pa čak i među ostalim osobljem, jer se 17. slilo veliki dio naroda iz podruma u samu bolnicu. Vladala je jedna panika, strah da li će uopće itko, obzirom na strahote koje su čuli ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja bih vam se zahvalio ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Prijetnje koje su slušali ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja vas moram prekinuti ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da li će preživjeti ...

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, ne bih želeo da me upozoravate, ali ovo je već preterano.

SUDIJA PARKER: Ne, ja neću da vas upozoravam. Doktore, molim vas koncentrišite se na pitanje koje vam postavlja gospodin Borović. Pitanje je bilo: da li ste vi 18. novembra znali da će te ljude da odvedu na Ovčaru i da ih tamo streljaju? Dakle, molim vas možete li da nam date svoj odgovor na to pitanje?

SVEDOK NJAVRO: Taj trenutak i tu veče, nakon što sam obišao i nakon što su mi rekli, nisam mogao znati što će se dogoditi 20. studenog i tko će biti odveden na Ovčaru.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li možete reći kada se tačno pojavio Bogdan Kuzmić? U koje vreme?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je bilo negdje popodne. Točno vrijeme ja stvarno kad bi kazao... Ne sjećam se. Ne bih mogao kazati točno vrijeme. Ali mrak je već spuštao se, znači da je bio već to negdje pred mrak. Ja sad... 20, odnosno 18. studenog, evo za nekoliko dana pa se može po prilici vidjeti koje je to doba. Ja nisam imao čak sat tada.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li možete kazati, a kada se pojavio kapetan Radić, u koliko sati?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kapetan Radić i Kuzmić su skupa došli.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Skupa?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Skupa.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li se kasnije ponovo vratila Jugoslovenska narodna armija, posle ovih rezervista, kako ste ih vi opisali ili nije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da se sutradan, 19. studenog ponovo vratila Jugoslovenska narodna armija u ovo kao što sam rekao ako se ja, kažem, dobro sjećam, ali ne mogu to sa sigurnošću kazati.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa koje bi to vreme bilo, jer vi ste 19. novembra ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo trenutak.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Oprostite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 19. novembra u svojoj izjavi baš onako temeljno vremenski opredeljivali kada ste davali svoju izjavu. Ovo je opet prosto pitanje. U koje doba su se pojavili vojnici Jugoslovenske narodne armije 19. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 19. studenog ja govorim o onome trenutku kada je kapetan Radić došao i obratio mi se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinjavam se. Moraću vas prekinuti. Ja vas to ne pitam. Ko je zamenio rezerviste? Da li je Jugoslovenska narodna armija 19. došla i zamenila rezerviste? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja se toga ne sjećam. Ja se sjećam onoga što se meni direktno i ranjenicima u bolnici događalo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li se možemo složiti da vi niste videli da je ponovo došla Jugoslovenska narodna armija u bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Sa sigurnošću ne mogu potvrditi ni da, ni ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vi ste rekli da je tom prilikom kada su bili rezervisti, odvedeno nešto ljudi i među njima je bio Marko Mandić.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To je bilo koga dana i u koje vreme?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je bilo 19. studenoga ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U koliko sati?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam točno. Ja sam bio već zarobljen. Bio sam u onoj prostoriji pod stražom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa kako znate, ako ste već bili zarobljeni da su ovi odvedeni?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Znam zato što naveče kad sam išao u vizitu mi je rečeno da nema Marka Mandića i vozača Hitne pomoći, da su odvedeni.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da 19. uveče prvi put saznajete da nema Marka Mandića?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 19. uveče kažem da sam saznao i potvrđujem ovo šta ste rekli, da sam ja tada saznao da nema Marka Mandića i vozača Hitne pomoći.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate još nekog vozača Hitne pomoći koji je nestao, po vama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da. Ilija Azašanin, Mihajlo Zera. Ima još, ali ovih se sjećam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dvojice ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Juče sam vas pitao da li je u bolnicu, ono prvi put kada se pojavila Jugoslovenska narodna armija, sa kapetanom došao i neki major. Vi ste rekli da se ne sećate i da nije došao. Šta sada kažete?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Sad kažem, vi ste mi rekli da je došao i kapetan i major i rekli ste kako se preziva. Ja sam rekao, ne, taj major nije došao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Je l' onda došao neki drugi major?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nakon što je ušao kapetan Radić, došao je iza njega i o tome sam već govorio, major Veselin Šljivančanin i ona rasprava sa Nilolasom Borsingerom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. To vas nisam pitao. Dakle, pre nego što se pojavljuje major Šljivančanin, a po vašoj tvrdnji pojavljuje se kapetan Radić, pitanje ponovljeno glasi: da li je istovremeno sa kapetanom Radićem došao major u bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja nisam... Ne sjećam se da sam vidio majora u bolnici tada. To je 18. studenog, o tome govorimo, 18. studenog, i to neposredno popodne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako bih vam saopštio, čitajući pomno onu vašu knjigu koju ste objavili i koju ste prihvatili da se radi o vašem delu, ako bih vam rekao da je na strani 139, poslednji stav ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, ja sam shvatio da je doktor izjavio da je samo deo te knjige njegov rad.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Uvaženi časni Sude, tačno. Ja upravo predočavam ono šta je taj njegov deo. Jer je juče izjavio, ono šta se odnosi na mene, iza toga stojim. Ostali delovi knjige gde postoje ispovesti ljudi koji su bili zarobljeni, iza toga ne stojim. Je l' tako doktore?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Uz opasku da je urednik knjige mjenja da bi bilo pitkije, čistije, čitkije neke i moje izjave, tako da ja nisam kasnije stavljaо primjedbe i to je tako išlo, iako je nešto bilo ipak malo drukčije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Moje pitanje glasi: ono šta se odnosi na vaše delove knjige i događaje u kojima ste vi direktno učestvovali, da li vam je urednik menjao datume, vreme i ljude ili je kod toga ostalo kao nesporno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da je na nekim, ali to bi trebalo cijelu moju izjavu pročitati, ne izvlačiti iz konteksta pojedine rečenice. Mislim da je čak i urednik, jer mu je tako odgovaralo da je čak i mnjenjao datume, ali oni bitno ne mjenjaju bit onoga što se događalo tih dana u Vukovaru ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kažete da je urednik menjao datume. A šta je po zanimanju taj urednik koji je vašu knjigu uređivao?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Urednik je bio inače vrlo poznati hrvatski književnik i pisac.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A na osnovu čega je on menjao datume ako ste vi to dnevnički vodili kroz svoju knjigu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam ja dnevnički vodio svoju knjigu. Ako ste moju knjigu pročitali od početka, ako ne, ja ću vam je poslati onda cijelu gdje imate po danima što je objavljivano u tisku što se događalo na području Vukovara, a ne što sam ja vodio evidenciju ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jer ja nisam to radio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. Sad mi je potpuno jasno. Ako vam kažem da u vašoj knjizi piše kao deo onoga iza čega, proverićemo, da li vi stojite: "Dva transportera dolaze sa upernim mitraljezima prema bolnici". Je l' to tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se sjećam sad, da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: "Zaustavlju se kod vratarnice i okreću se i usmjeruju cijevi prema bolnici". To je druga rečenica. Je l' to tačno? "Dolazi predstavnik Međunarodnog crvenog križa, a iz transportera izlaze kapetan i major. Vičući – Svi u bolnicu, niko ne smije izjaziti". Dakle, vrlo precizno spominjete dve osobe i njihove činove, kapetan i major koji istovremeno viču i silaze iz tenka. Je li tačno ovo što ste vi u knjizi napisali ili ovo što ste nama naknadno ispričalu na ovom suđenju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moram priznati da je točnije ovo što sad govorim, jer kao što sam rekao, urednik je neke riječi i rečenice... I ja sam mu govorio što se događalo, da su se pojavljivali transporteri i što je se događalo ovo što sad govorim, a on je to formulirao u knjizi na svoj način i ona je takva kakva jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li ste vi ubeđeni da je ovaj vaš odgovor sada valjan? Da može neki književnik ove, po vama istorijske stvari, bez ijednog razloga, a ovde su fakta koja nisu uopšte... Ne menjaju suštinu, da ih je on sam promenio, ubacujući majora Jugoslovenske narodne armije koga vi jednostavno niste želeli u svedočenju da pomenete?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ja sam rekao da je došao kapetan Radić, a nakon toga major Šljivančanin, a urednik je sam sastavio, pretpostavljam, to ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I ovo je izišlo tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. To znači da je urednik ovaj deo promenio. Idemo ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I ne samo to. Još ima tu i tamo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni onda, pošto sami insistirate na tome, šta je to još urednik promenio tako važno šta je bilo činjenično drugačije od onoga šta ste vi napisali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja nema pred sobom sad knjigu, niti je mogu onda komentirati. Ali kad bih je uzeo i čitao, onda bih vam mogao kazati gdje mislim da ja tako nisam opisao, niti smatram da je to jedna povjesna knjiga, nego osobno iznošenje viđenoga stradanja nas koji smo radili u vukovarskoj bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto je to osobno vaše viđenje, znači to je viđenje svedoka događanja iz bolnice, je l' tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A to znači da imamo i viđenje svedoka u sudnici i mi smo obavezni da upoređujemo da li ste danas sa svežijim pamćenjem događaja ili ste bili 1992. godine, početkom 1992. godine kada je knjiga objavljena?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Početkom 1992. godine jedan veliki dio vukovarskih branitelja bio je još u logoru, kao što je i vama dobro poznato i zato se u knjizi nije moglo do u detalje i na određeni način, to je i sami urednik govorio, pisati, zato je ove stvari i napisao tako kako je napisao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li ste vi nakon 13 godina posle toga na istu temu objavili neku knjigu u kojoj dodajete to šta niste znali 1992. godine?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vam je poznato ime Sime Samardžića?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Simo Samardžić, da. On je radio u bolnici. Mislim da je bio pomoćno osoblje. Ne znam točno zadaća koja mu je bila.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je za vreme ovih događanja bio u bolnici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pojavio se, točno, i on u bolnici, ali s kojom zadaćom i gdje je nestao. Vidio sam ga, ali gdje je nestao, ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Vi ste u izjavi na ovom suđenju na strani 1.524 od 11. novembra, redovi od 4 do 8, a to ste i potvrdili više puta, rekli da

su te večeri, 18. novembra Bogdan Kuzmić i kapetan pregledali bolnicu i podrum u kome su bili ranjenici. Međutim, u ovoj knjizi i to u delu koji vi prihvivate da je vaš deo, zato sam vas i pitao da li poznajete Simu Samardžića, na strani 141, stav 2, rekli ste sledeće. Odnosno, pročitaću vam i tražim od vas da potvrdite ili da negirate: "Nekoliko sati po ulasku armije u bolnicu, oko 13.00, odjednom je nestalo vojnika sa svih otvora u bolnici i u nju su ušli domaći i uvezeni četnici. Među njima prepoznam i one koji su radili u bolnici: Bogdana Kuzmića i Simu Samardžića. Idu od kreveta do kreveta, gledaju ranjenike. Uskoro saznam i zašto", i tako dalje, i tako dalje. Idete do 19. novembra. Nigde u ovoj svojoj knjizi... Da li imate komentar na ovo što sam pročitao?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. To je slobodna interpretacija, kao što sam rekao, urednika koji je ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moju priču pretočio u tekst.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li imate neko logično objašnjenje Sudu zašto niste naveli: Bogdan Kuzmić i kapetan Jugoslovenske narodne armije idu od ranjenika do ranjenika i znam zbog čega i zašto, već ovde piše da su i Kuzmić i Simo Samardžić to radili umesto Kuzmića i kapetana Radića?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da je razlog zašto nije naveden kapetan, jer nije navedena nijedna značajnija toga dana u obilasku bolnice, nijedna značajnija časnička, ni jedan značajniji časnik osim ovih, kao što sam rekao, koju su radili... Osim Bogdana Kuzmića, i kao što ste rekli, Sime Samardžića.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Ja ne vidim stvarno logičan razlog da ne pomenete kapetana Radića u kontekstu koji ste izneli na Sudu, ali ako vi kažete da je i ovo urednik promenio, idemo dalje.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam rekao da je to promjenio, ali mislim da je to kasnije, 20. studenog, nastavlja kapetan Radić dalje, ali o tom potom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Hoćete da kažete da 19. to nije radio, odnosno 18., kapetan Radića, već 20. novembra. Šta znači vaš odgovor?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ma ne ...

TUŽILAC MOORE: Oprostite časni Sude. Ja ulažem prigovor na ovo pitanje. Ja nemam nikakvih problema u vezi unakrsnog ispitivanja na bazi dokumenta, to je sasvim razumno. Ali ako se radi ovako, kolko sam ja shvatio još na pretpretresnoj konferenciji je bilo rečeno da će se pozivati na dokumentaciju i da će zapravo dokumentacija da se predviđa, tako da svako zna na šta se pozivamo i da znamo o čemu se radi. Zapravo nepravedno je da se samo generalno citiraju svedoku delovi knjige na koje se poziva, a da se uopšte ne vidi taj deo knjige. I zapravo ja sam shvatio da će se tako da se odvija unakrsno ispitivanje, kako Tužilaštva, tako i Odbrane.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, uobičajeno je ako vi unakrsno ispitujete na osnovu nekog dokumenta i ako svedoku izražavate tvrdnje da se njegov iskaz razlikuje od nečega šta u tom dokumentu piše ili se razlikuje od neke ranije izjave, onda svedoku morate da date priliku da taj dokument i pogleda.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala, časni Sude. Evo pre nego što nastavim, molio bih ako može neko od službenika da preda ovu knjigu, to jest književno čedo svedoka doktora Njavra, koga se, nadam se, danas neće odreći nakon mog unakrsnog ispitivanja. Budite ljubazni.

SUDIJA PARKER: A sada konkretnu stranicu. Gospodine Boroviću da li je to bila strana 41.

ADVOKAT BOROVIĆ: Možda doktor može... Konkretna stranica je bila 141. Molio bih...

SUDIJA PARKER: 141. Hvala.

SVEDOK NJAVRO: Časni Sude, kako mi je predložena ova knjiga, koja nije pisana kao dokument, nego kao što sam rekao, moje viđenje onoga što se događalo u bolnici, ja molim, da bih mogao detaljno vidjeti sve, ja molim stanku od pola sata.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, ako se ja pitam, oprostite što sam vas malopre prekinuo, pre nego što ste progovorili, ja mislim da bi to bilo neprimereno da sad, u ovom trenutku, usred unakrsnog ispitivanja da traži pomoć Tužilaštva u pauzi. Hvala.

SUDIJA PARKER: Sasvim ste u pravu gospodine Boroviću. Doktore, molim vas pogledajte stranu 141 i podsetite se na tu stranu. Mislim da je to u drugom pasusu na strani 141. Pročitajte samo taj deo i onda ćete možda moći da odgovorite lakše na pitanja gospodina Borovića u vezi toga da li ste vi napisali ili neko drugi i da li se ono što se nalazi u tom delu razlikuje od onoga što ste vi rekli tokom svog iskaza ovde i u čemu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Drugi stav, odmah, počinje sa: "Odmah".

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vidim. Časni Sude, dio koji je ovde podvučen jednom žutom naznačenom bojom: "Nekoliko sati po ulasku armije u bolnicu, oko 13.00, je odjednom nestalo", i tako dalje. Pa sad se dalje govori o Bogdanu Kuzmiću, Simi Samardžiću i drugima i rečeno je, ne spominje se kapetan Radić. Ja sam njega spominjao ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinjavam se časni Sude. Da li se u tom delu koji imate pred sobom u knjizi pominje ili ne pominje kapetan Radić uopšte?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U ovom djelu se ne spominje, u ovom djelu, u ovom pasusu se ne spominje kapetan Radić, ali spominjaće se kasnije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: O tom potom. Drugo pitanje. Da li se spominje u tom delu koji imate pred sobom da su rezervisti Bogdan Kuzmić i Simo Samardžić obilazili ranjenike, pregledali ih i gde ste vi zaključili zašto to rade, kasnije? Je l' to piše u toj vašoj knjizi i da li kod toga ostajete?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. To je... Ostajem kod toga da su, da je Bogdan Kuzmić obilazio, za Simu Samardžića nisam siguran. To je možda i ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dodato, ali za Bogdana Kuzmića sam siguran, samo imao je i drugo društvo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala vam. Sledeće pitanje ...

SUDIJA PARKER: Gospodin Moore bi želeo da vidi tu knjigu.

ADVOKAT BOROVIĆ: Sledeće pitanje se odnosi na knjigu, pa ne bi da šetamo. Može li kasnije gospodine tužioče?

TUŽILAC MOORE: Može.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Trebali ste da se pripremite za ovaj Predmet. Šalim se, naravno.

SUDIJA PARKER: Ovo je otislo predaleko, gospodine Boroviću.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 19. novembra izjavili ste gospodine Njavro da je između 8.00 i 9.00 došao kapetan Radić i rekao: "Od ovog trenutka smatrajte se uhapšenim. Ne smete napuštati ovu sobu". To piše i u transkriptu koji uvaženi kolega tužilac može proveriti, od 11. novembra 2005. godine, strana 1.523, redovi od 5. do 11. S druge strane, ako me pratite, u izjavi istražiteljima ovog Tužilaštva od 1995. godine, koju ste vi kada vas je vodio tužilac kroz ispitivanje, potvrdili da ste dali 1995. godine, rekli ste da vam je rekao taj kapetan: "Vi ćete ostati ovde, ne smete se maknuti. Ništa vam se ne može dogoditi, ali zbog vlastite sigurnosti ostaćete ovde". Kao što vidite; gore piše da je uhapšen, a pred OTP-om (Office of the Prosecutor) izjava je data u pravcu da zbog vlastite sigurnosti treba samo da ostanete u svojoj sobi. I na kraju vas molim da nađete stranu 141 koja je po meni možda i najvažnija u ovom delu u kojoj piše... Da li biste bili ljubazni da pročitate ovaj deo od: "Major Šljivančanin", pa dalje. Isti ovaj stav gde se pominju Samardžić i Kuzmić. Znači, počinje sa: "Major Šljivančanin tada se obratio meni".

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Major Šljivančanin tada se obratio meni: Doktore s vama imam poseban razgovor. Vi se ne možete odavde nikamo udaljavati i imaćete pratnju. U bolnici možete slobodno raditi, ali se ne smijete maknuti izvan ove zgrade."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala doktore. Moje pitanje glasi: koja je od ovih tvrdnji po vama tačna, da li izjava koju ste dali ovde pred Sudom da ste uhapšeni

od strane Radića, da li u OTP gde niste pominjali hapšenje već jedan odnos vojnika koji vam ukazuje pažnju i zaštitu od eventualnih problema koje možete imati ili ovo šta u knjizi povodom istog događaja kažete da sasvim neka druga ličnost vama upućuje ove reči? Šta je po vama od ove tri stvari tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno je prvo da je 19. studenog ono što sam izjavio ovdje pred ovim časnim Sudom mi rekao kapetan Radić. Točno je da je ovakvu izjavu dao i major Radić, ali 20. sječnja. Ovdje je greška u datumu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa tu datuma u tom delu nema u tom kontekstu koji ste pročitali.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ima 19. studenog, kako vidite, malo poviše gore.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. I rekli ste major Radić. Pogrešili ste.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Major Šljivančanin.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ostavićemo da Sud kasnije kada bude analizirao proceni koja je izjava od ovih vaših izjava tačna. Takođe ste saopštili na ovom Sudu da ste to jutro, 19. novembra se požalili kapetanu koji vam se predstavio da je kapetan Radić, prvi put, da su tokom noći maltretirani ranjenici i bolesni, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li možete logički i da li se razumemo, objasniti Sudu zašto se vi žalite kapetanu Radiću 19. ujutru ako tvrdite na Sudu da je 18. novembra uveče upravo taj kapetan, po vašoj tvrdnji maltretirao ranjenike? Zašto se njemu žalite na njega? Da li možete to objasniti Sudu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mogu. Kako da ne. Nije nijedan drugi tog trenutka bio časnik u bolnici, a zašto se ne bih obratio njemu, pozivajući se uostalom i na neke vojne i Ženevske konvencije (Geneva Conventions) koje i pored toga što nisu poštivane, ali pokušavali smo ih bar spomenuti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeće pitanje. 19. novembra ujutru rekli ste na ovom Sudu, Kuzmić je došao u bolnicu. Pa ste takođe izjavili, malopre smo o tome, čini mi se, kratko diskutovali, nakon toga je Marko Mandić nestao iz bolnice kao i neki drugi vozači. U izjavi OTP-u, strana 3, stav 8, to vam je predočavao, čini mi se, delimično i tužilac, rekli ste sledeće: "18. novembra prvo je u bolnicu ušla armija, a nakon 17.00 četnici. Tada su maltretirali ranjenike i povređene. Znam da je Bogdan Kuzmić odveo jednu malu grupu. Jedan u toj grupi bio je Marko Mandić". Dakle, ovo je 18. novembar, a malopre sam vam pročitao da je to bilo, kao što ste vi izjavili, 19. novembra ujutru. I na kraju, ako on kaže da je direktor vaše bolnice, Vesna Bosanac, na transkriptu pred ovim Sudom i izjavi OTP-u izjavila: "18. novembra", evo imam tu izjavu pred sobom, mogao sam vam dati da i vi pročitate, ali ima Tužilaštvo, pa to smo već ranje izvodili kao dokaz... Ako vam kažem da je Vesna Bosanac izjavila sledeće: "Marko Mandić 18. novembra uveče, Marko Mandić i njegova žena, koja je bila medicinska sestra, zajedno sa jednom sestrom i njenim

mužem policajcem, otišli su iz Medicinskog centra Vukovar bez mog znanja. Međutim, Marko Mandić i njegova žena kasnije su se vratili". Šta je tačno od ove tri tvrdnje koje sam vam predočio, vaša izjava, izjava koju ste dali ranije Tužilaštву i ovo što Vesna Bosanac tvrdi da se desilo povodom Marka Mandića?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kao što se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Prvo, da li Vesna Bosanac ne govori istinu ako ovo kaže?

TUŽILAC MOORE: Oprostite, ja imam prigovor na ovo. Siguran sam da je ovo bila nenamerina greška, ali na mom transkriptu govori se o izjavi ETP-u od 17. novembra, a mislim da je upravo to ono šta stoji u transkriptu. Ja ću sada pročitati taj deo. Dakle, kaže se, dakle to je bilo 17. novembra, a ja sam ranije pročitao da ste vi rekli da je to bilo 19. novembra. Siguran sam da je to bilo nenamerno, ali to uopšte ne stoji u izjavi da se to dogodilo 17. novembra, pa ne znam kako je moj uvaženi kolega došao do toga i da bi to sada predočio svedoku da govori o 17. novembru kada se tu kaže i sasvim je jasno, koliko se to uopšte može prepostaviti, da se to ustvari odnosi ne na taj datum, već da se odnosi na 18. novembar, a onda on govori o 17.00 i o tome kako Marko Mandić je bio uklonjen od atlete i to je na stranama od 4 do 7. Ja naravno znam da unakrsno ispitivanje može biti teško, ali ovde se radi o grešci, koliko ja vidim i ne vidim zbog čega je do te greške došlo, a svedoku se pogrešna premissa predočava i on, naravno, treba na to da odgovori.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, moram samo da vam kažem da je ovaj problem još znatno otežan zbog veoma velike dužine onoga šta ste vi sada predočili svedoku. Dakle, vi ste rekli nekih 20 redova i tu se nalazi nekoliko različitih teza. Molim vas, mislim da ćete, i to je moja sugestija vama, brže ćete da napredujete ukoliko svaku od tih teza posebno izložite svedoku, pa kad svedok na to odgovori, onda predite na sledeću i na taj način svedok će da vas razume lakše i lakše će moći da odgovara na vaša pitanja. A ako gospodin Moore ima neki problem sa nečim šta ste vi predočili svedoku, onda to on može odmah tada da vam kaže, umesto da se vraća na ceo ovaj dugački deo gde je izloženo tih više teza. Hvala.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Evo, mislim da ima jedna greška u transkriptu, ali pažljivo ću svedoku ove tri stvari, kao što sam radio i za ostale, ali, nažalost, ovde su malo duži tekstovi, pa je do toga došlo. Evo, prva stvar. Da li ste kao svedok izjavili ovde na Sudu da je 19. novembra ujutru Bogdan Kuzmić došao u bolnicu i nakon toga je Marko Mandić nestao iz bolnice kao i njegovi vozači? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Drugo pitanje. U izjavi OTP-u na strani 3, stav 8 stoji, 18. novembra, izjavili ste da je došao Kuzmić posle 17.00 u bolnicu. Je l' to nesporno? 18. novembra posle 17.00. Je l' to nesporno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I o tome smo već utvrdili ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tako je. Tada ste rekli u toj izjavi: "Znam da je Kuzmić odveo jednu malu grupu i u toj grupi je bio i Marko Mandić". To je kontekst izjave koju ste dali OTP-u. Je l' to tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je ovako... Ja nemam predstavu o ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja vas pitam da li je to tačno da ste tako izjavili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kako će vam moći na to odgovoriti kad pred sobom nemam ...

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, ja ponovo stavljam prigovor. Uz najveće poštovanje, ako će to da se radi na ovaj način kako je to moj uvaženi kolega pokušao, to mora da se uraditi precizno, kako bi svedok mogao da odgovori na to. Ja razumem poentu koju je uvaženi sudija stavio na ovo, da se to ne čini na odgovarajući način i tačno u ovoj fazi, ali ja smatram da je to nekorektno.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, potrebno je da nam malo pomognete, jer stvari ne idu baš glatko, niti efikasno ni iz čije perspektive gledano. Dakle, ako želite da svedok samo komentariše da li je tačno nešto šta je rečeno u ranijoj izjavi, onda morate da mu predočite tu izjavu. Naime, retko se dešava da neki čovek može da se seti šta je rečeno u nekoj izjavi u nekom trenutku u prošlosti o nekoj konkretnoj temi, a da to ne vidi pred sobom. I prosti da bismo bili konkretni prema svedoku, treba mu omogućiti da to vidi. Prema tome, ako je potrebno da predočite svedoku njegovu prethodnu izjavu, pokažite mu taj deo iz izjave i onda možemo da pređemo na njegovu reakciju na to.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, sve sam vrlo konkretno predočio. Samo trenutak. Ja će poći od kraja. Molio bih da mu se da izjava Vesne Bosanac. Da li biste bili ljubazni da mu to predate. Skratiću.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li bi svedok bio ljubazan da počne da čita to od 18. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Uvečer, 18. novembra Marko Mandić i njegova žena, koja je bila medicinska sestra u Medicinskom centru ... "

prevodioci: Prevodioci nemaju originalni tekst.

SVEDOK NJAVRO: "Vukovar, zajedno su sa još jednom sestrom i njezinim mužem, policajcem, otišli iz Medicinskog centra Vukovar bez mog znanja. Ja sam ranije naredila medicinskom osoblju da ne napušta bolnicu, jer bi vani moglo da bude opasno. Međutim, Marko Mandić i njegova žena su se kasnije vratili."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala. Evo da skratimo ovu agoniju u koju je bio zapao svedok zbog preglomaznih tekstova. Čuli smo šta kaže Vesna Bosanac. Vi ste rekli doktore da je Marko Mandić nestao 19. novembra, da pustimo sada sa strane izjavu koju ste dali OTP-u, da je trenutno eliminisemo. Vesna Bosanac

kaže da je 18. uveče otisao iz bolnice Marko Mandić. Vi saopštavate Sudu da 19. novembra ujutru nestaje Marko Mandić i ono kako ste opisali. Da li je ta izjava Vesne Bosanac netačna ili možda vi svoju izjavu korigujete koju ste dali pred ovim Sudom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ta izjava gospođe Vesne Bosanac potvrđuje moju izjavu, jer Marko Mandić i njegova žena su se kasnije vratili u bolnicu, što znači da su bili 19. u bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Gde piše to da su bili 19. u bolnici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa ja mislim, ima ona latinska reč, izreka, da je ja ne ponavljam ovdje, ako je rečeno da su izišli, otišli bez znanja i vratili se... napustili bolnicu bez njezinog odobrenja. Međutim, Marko Mandić i njegova žena, naglašavam, oprostite što je malo glasnije, kasnije su se vratili i sad navodi ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ako je to vaš odgovor. Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I prenoćili u bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kog datuma su prenoćili u bolnici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 18. na 19. studenog.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A jeste li vi to videli?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jesam li video Marka Mandić 18 ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da je prenoćio u bolnici sa suprugom 18. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vidio sam Marka Mandića 18. novembra, ali 19. već ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U koliko sati ste ga videli?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 18. navečer sam ga... Ne znam koja su doba bila. To više ne mogu sa sigurnošću utvrditi, jer u onome mraku i ovo, znati koliko je sati, a ja sat nisam imao, stvarno bi bilo od mene prehrabro tvrditi za vrijeme, ali znam da su mi ujutro, nakon zatočenja, oni koji su prolazili pored, govorili: "Odveli su Marka Mandića i skupinu vozača".

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeće pitanje. A neću vam predviđavati iz OTP-a da čitate jer tamo ne piše 19. nego da je 18. uveče nestao Marko Mandić.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Imate pojašnjenje ovdje, s kojim sam suglasan, doktorice Bosanac, da je otisao svojevoljno, ali se vratio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. To je vaš odgovor. Idemo dalje. Sada bih vas zamolio da uzmete ponovo vašu knjigu. I ovo je upravo najvažniji deo iz knjige na koji želim Sudu da ukažem, koji će pokazati da ovaj svedok na ovu okolnost nije govorio istinu, a vezuje se za okolnost kapetana Radića i događanja 18, 19. i 20. novembra kao i odnos kapetana Radića i doktora Njavra. Dakle, zamolio bih da nađete stranicu 142. Da li biste bili ljubazni da pročitate sedmi red odozgo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Prilazi mi ... " Da li je to?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Prilazi mi kapetan kontraobaveštajne službe KOS-a i uvodi me u Krizni štab."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Može dalje.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Raspituje se za pojedine ljiečnike. Zanima ga moje mišljenje o njima. Pita gdje su. A sve su to bili bivši ljiečnici koji su radili u Medicinskom centru na kirurgiji ili Internom odjelu koji su otišli kao ugroženi ili su jednostavno nestali."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste sad bili ljubazni da pročitate posle pet redova dole: "Kapetan KOS-a se naročito zanima", pa taj deo.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Kapetan KOS-a se naročito zanima za jednog mlađeg kolegu, doktora Radomira Dejanovića, ljiečnika opće prakse. Sjećam se dana ..."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Kad je..." Treba, treba, važno je ovo, oprostite, da upotpunimo sliku ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To ste već juče objasnili Sudu. Nema razloga da mučimo Sud. Sliku oko Dejanovića smo juče čuli. Da li je to taj isti Radomir Dejanović koga ste juče pominjali na Sudu?

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, vaše pitanje je neumesno. Ja sad hoću da čujem vaša pitanja o ovom delu. Izvolite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Doktor Radomir Dejanović koga pominjete u vašoj knjizi, da li je to onaj isti doktor koga ste pomenuli juče na suđenju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, isti je taj.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste vi juče rekli da se kapetan Radić interesovao za doktora Radomira Dejanovića zato što su zajedno studirali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa koliko se ja sjećam da me je kapetan Radić pitao za Radomira Dejanovća što ja mislim o njemu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A onda je, ne znam, on komentirao međusobne odnose jer su navodno u isto vrijeme studirali, ne znam, na Vojnoj akademiji, Medicinskom fakultetu, ako sam ja ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dobro zapamlio, ali ne mogu tvrditi. Ne sjećam se točno razgovora.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Osim pitanja za Radomira.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Vi čak kasnije u ovom tekstu, posle 10 redova kažete: "Kapetan ga je osobno poznavao, jer su bili školski prijatelji", je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To sam vam, evo, sad maloprije rekao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dakle, moje pitanje glasi, pošto ste ovo pročitali i pošto ste rekli i juče i danas da se kapetan Radić raspituje za doktora Dejanovića jer su zajedno studirali. Drugo moje pitanje je bilo vama upućeno: gde je studirao doktor Dejanović? Vi ste Sudu dali odgovor juče u Beogradu. Je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam da je rekao u Beogradu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste. Ako bih vam ja sada, a tu će mi pomoći i tužilac, to ne sumnjam, po tvrdnji ispod optužnih akata se vidi da je kapetan Radić studirao u Sarajevu. Da li to onda pokazuje da ste vi dali netačne podatke i da kapetan Radić uopšte nije bio na tom mestu koje ste opisali i da on ne poznaje doktora Dejanovića i da se radi o zabludi ličnosti?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ne bih mogao govoriti o zabludi ličnosti kad je bilo rečeno, kao što sam rekao, jer ja nisam pitao koga zna od doktora i prepostavljam da je govorio o ovome Radomiru Dejanoviću, a gdje je ko studirao, to stvarno ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E pa, stvarno doktore ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Iz njegove izjave nisam mogao sa sigurnošću i potvrditi, osim što sam, kao što sam u tekstu rekao da su studirali, to ne znači da se nisu mogli poznavati, ali kapetan je rekao... Meni se predstavio kao kapetan Radić ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinite, ja vas moram prekinuti. To da vam se predstavio kao kapetan Radić čuli smo 50 puta. Ako sam vas pitao da li ste vi ovde pogrešno dali svoje objašnjenje i da ste potpuno promašili ličnost kapetana Radića i tog kapetana KOS-a, ne mogu da dozvolim da vi ipak dugim rečenicama izbegavate direktni odgovor.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja samo kažem ono što sam rekao i ostajem kod toga ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeće pitanje. Taj kapetan KOS-a bi trebalo da bude kapetan Radić. Iz svih konteksta koje ste pomenuli i juče i danas i kada vas je pitao tužilac. Moje pitanje, odakle vi znate da je kapetan Radić kapetan KOS-a?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da sam već pokušao da u nekoliko navrata kazati da je urednik dodavao da bi bilo štivo čitkije, pitkije, interesantnije, da je mogao dodavati onda i neke svoje opaske, na što ja nisam imao primjedbi ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitanje glasi: je l' ovo dodao urednik ili nije dодao urednik? Ili ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ili vi znate da je Radić bio kapetan KOS-a?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne otkud bih ja znao je li kapetan Radić bio kapetan KOS-a, ali svi oni koji su eventualno, po onom kad smo služili vojsku, koji su se bavili događanjima i propitkivanjima, sumnjalo se da su pripadnici obavještajne službe.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja smatram da mi niste odgovorili na pitanje, ali idemo dalje. Juče smo razgovarali o paljenju papira i vi ste na moje direktno pitanje odgovorili da ste spalili samo neke svoje lične papire ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Osobne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tako je. Lične, odnosno osobne, po vašem jeziku, prihvatom. Ali samo u Sudu prihvatom da se zovu osobni. Na pitanje moje koje sam dodatno postavio juče: "Da li ste spalili dokumentaciju da ne bi pala neprijatelju u ruke ..." "

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ni slučajno ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo malo. Tako je. Vi ste odgovorili: "Ne", odnosno, ni slučajno, kao što danas potvrđujete. Ja vas molim da uzmete vašu knjigu, vaše književno čedo, strana 146 i da pročitate 14 red: "Kako armije", počinje 146 doktore ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 146, jeste, jeste. Našao sam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Počinje "Kako je armija ušla ... "

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Samo malo... 14 red ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa to: "Kako je Armija ušla".

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Kako je Armija ušla u bolnicu 18. studenog, neke sam morao dokumente spaliti kako ne bi neprijatelju pale u ruke ... "

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I o tome smo već raspravljali i rekao sam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sačekajete, samo malo. Vi ste to pročitali ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I pošto ja vas sad ispitujem, sad lepo odgovorite. Tri puta odgovorate juče i danas da niste nikada spaljivali bilo kakvu

dokumentaciju da ne padne neprijatelju u ruke, već samo neke lične papire. Sada ste to pročitali. Ja vas pitam: šta je tačno, ovo što piše u ovom delu vaše knjige, kao vaše lično viđenje tog događaja ili ono što ste izjavili Sudu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ovdje... Što sam izjavio Sudu i što sad izjavljujem pred ovim časnim Sudom je sljedeće: spalio sam i to ne ja, nego moja supruga samo osobne, neke osobne dokumente, a ni slučajno i nikako niti jedan medicinski dokument koji se nalazio u bolnici.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da ni ovaj deo knjige u kojem kažete da ste spalili da ne padne neprijatelju u ruke, nije tačan. Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja sam vam govorio kako je knjiga pisana i kako je ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitao sam ovaj deo, da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ne mogu točno sad sjetiti se što sam ja govorio tad u knjigu, a što je kasnije pisac napisao. Evo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Oprostite, a ko je pisac?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pisac sam... Pisac... Onaj ko je uređivao knjigu i napisao napisao ono "editur: neka se tiska" i kao što sam rekao, jedan poznati hrvatski pisac, književnik.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To smo čuli. Hvala vam. Ja se ipak ne mogu složiti sa vama i vašom tvrdnjom da je urednik pisac knjige, a ne vi koji se potpisao, stavio svoju fotografiju na naslovnu stranu i objavio tu knjigu, ali idemo dalje. Hvala. Da li sam u pravu kada sam ovo predočio, da ste vi autor knjige i da se nalazi vaša fotografija na naslovnoj strani i ispod fotografije na mestu gde je pisac knjige stoji vaše ime i prezime? Da li sam u pravu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno. To je točno i logično je da sam bio na naslovnoj stranici, jer na taj način se željelo što više da... Izdavač je želio što više da proda knjiga, naravno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li i da zaradi izdavač pare na tome ako treba što više da proda knjiga ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja prepostavljam da mu je i to bio cilj, između ostalog.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa čak i prepravljajući neke činjenice koje ste vi istorijski njemu predočili.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da nisu bitno prepravljane činjenice, osim nekih datuma i događanja. Bar ona važna nisu prepravljana. Uostalom, iz ove cele naše rasprave se to vidi.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Čini mi se časni sude da sam malo prekoračio vreme i molio bih pauzu.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Boroviću. U pravu ste. Nastavićemo u 16.10.

(pauza)

TUŽILAC MOORE: Oprostite časni Sude, želeo bih da spomenem dve stvari pre nego što se nastavi sa unakrsim ispitivanje.

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Moore.

TUŽILAC MOORE: Zapravo se radi o administrativnim stvarima. Prvo, ja sam od sudskog sekretara saznao da bi doktor želeo da završi sa svojim svedočenjem večeras, jer kao što znate časni Sude u Vukovaru će ove nedelje biti komemoracija. To je prva stvar. I pomalo sam u vezi s tim zabrinut. Druga stvar se tiče ambasadora Okuna. Ja sam razgovarao sa uvaženim kolegama. Oni smatraju da će im trebati najmanje do kraja dana i možda još malo više vremena. Naravno, ambasador Okun je ovde i čeka da počne da svedoči, ali budući da ne postoji realna verovatnoća da će on početi sa svojim svedočenjem danas, ja bih zamolio Pretresno veće da ga osloboodi. Kao što sam već rekao, radi se o starijem čoveku i ovo su za njega dosta stresni događaji. To su dve administrativne stvari. A sada imam još jedno pravno pitanje koje bih želeo da spomenem kada god vi to budete hteli.

SUDIJA PARKER: Prvo ćemo da rešimo administrativna pitanja. Prepostavljam da ima smisla da se sledećem svedoku omogući da ode sada i da ne čeka do kraja ravnog dana. Mislim da bi to bilo u redu, ako uzmemo u obzir kako se stvari razvijaju. Što se tiče ovog svedok, kako stvari stoje, on je vrlo zabrinut i želeo bih da što pre ode, pa ćemo nastojati da unakrsno ispitivanje traje što je kraće moguće, kako bi Odbrana mogla da razreši pitanja koja ih zanimaju u vremenu koje nam je preostalo. Ja ću zamoliti advokate koji vode unakrsno ispitivanje i dodatno ispitivanje da vode računa o vremenu što je više moguće, kako bismo izašli u susret želji gospodina Njavra. Gospodine Moore, može li ovo pravno pitanje da sačeka ili možemo sada da ga rešimo?

TUŽILAC MOORE: Pa možemo sada i to dosta brzo. Radi se o jednostavnoj stvari. Na statusnoj konferenciji je dakle bila jedna stvar konkretna rečena. Ukoliko se bude radilo unakrsno ispitivanje, druga strana mora da da dokumente. Mi smo čuli dosta pitanja u vezi sa dokumentima, ali nismo dobili primerke dokumenata. Sada smo dobili fotokopiju na BHS-u koja je vraćena i uz dužno poštovanje prema uvaženim kolegama, ukoliko žele da Tužilaštvo sa njima sarađuje, onda ista načela moraju da se primenjuju i na njih.

SUDIJA PARKER: Ne morate više ništa da kažete, gospodine Moore. Ja sam već Odbrani rekao da ukoliko vode unakrsno ispitivanje na osnovu dokumenata, da dokument moraju da stave na raspolaganje da ga svedok vidi, a takođe takav

dokument mora na raspolaganju da stoji i Tužilaštvu i drugim timovima Odbrane. Tako da će zamoliti advokata da pazi na to u buduće, a to će svakako i da poboljša način rada i dovešće do izbegavanja nepotrebnih odlaganja, čekanja i potrebe da se prekida sa radom. Posle ovoga gospodine Boroviću, izvolite. Možete da nastavite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala časni Sude. Svedok može pomoći sebi da razreši problem odlaska ako kraće bude, naravno, odgovarao. Da mi ne zameri časni Sud, trudićemo se, naravno, da dostavimo tužiocu sve blagovremeno. A zašto se ovo ovako pojavilo? Iz razloga dodataka uz izjavu svakog svedoka koji su se pojavljivali nekoliko sati pre unakrsnog ispitivanja i mi smo morali da koristimo iste mehanizme, da se borimo protiv novih činjenica koje su se iznenada pojavljivale. Eto u tome je suština. Hvala vam što ste saslušali. Pitanje: kada je pogodjena zgrada MUP-a?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa to ja ne mogu se sjetiti, ali negdje mislim da je bilo u osmom mjesecu, ali točno datum ne znam. Ne mogu da se sjetim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kada je pogodjena zgrada MUP-a da li su pripadnici MUP-a i pripadnici Zengi koje ste vi opredelili da su sastavni deo MUP-a, pretrčali u bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne sjećam se da se to dogodilo, ali mislim kad je oštećena zgrada MUP-a da su otisli u jedno drugo sklonište bivšeg "VUPIK-a", Vukovarskog poljoprivrednog kombinata.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li se to sklonište nalazi blizu bolnice? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. Blizu je bolnice. Gotovo kao i sam MUP.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je tu u neposrednoj blizini skoro u sastavu bolnice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Blizu je, vrlo blizu, ali jedan dio je zgrade, pa možda ne toliko baš samom blizinom, ali vrlo blizu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Čuli smo malopre od vas da se ispod zemlje iz bolnice moglo izaći napolje, pa posle tri, četiri ili nekoliko metara u zgradu MUP-a. Da li se ova zgrada "VUPIK-a", to jest podzemno sklonište, nalazi na istom tom delu gde je bio i MUP u odnosu na bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ne, ne. Na drugom djelu ulice. Skupa u tom podrumu su bili i svi ostali stanari, civilni, koji su živjeli u toj zgradi, isto tako u tom podrumu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto vidim da te činjenice poznajete, koliko je pripadnika MUP-a prešlo iz zgrade u te prostorije, otprilike?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam točno koliko je pripadnika, a znam zato što je u zgradi preko puta podrum u kojoj je bila moja obitelj, pa naravno da su komunicirali sa susjedima i za vrijeme ovih teških trenutaka i razaranja.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kako nam saopštavate da je to avgust mesec 1991. godine da li to znači da su pripadnici MUP-a i Zengi od avgusta do novembra ili ćete nam vi pomoći do kada, sve vreme proveli u toj neposrednoj blizini bolnice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: MUP je pogoden, kao što sam rekao, po prilici, ja se ne sećam, ne mogu sad kazati dan, ali mislim negdje u osmom mjesecu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To smo čuli.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ali nije iseljen, jer bio je još uporabljiv, jer i MUP je, koliko ja znam, imao isto podrum, jer nekad je tu bio i... davno nekad, valjda prije 20... Sad kad govorim unazad od ove godine, možda negdje nekih tridesetak godina ranije je bilo u jednom djelu i zatvor.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li se ispod te zgrade nalazilo i atomsko sklonište?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, koliko ja znam. Naravno, ja nisam ulazio u sve djelove ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: MUP-a?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A u koje delove MUP-a ste ulazili, pošto ste jedno dva, tri puta, čini mi se, rekli ste, odlazili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste. To je površinski gotovo dio kada se uđe na prva vrata, jer ima... Mislim da su bila dvoja, troja ulazna vrata. Ali na jedna vrata najbliža bolnici, na koja sam ulazio, odmah sam skretao u prostorije gdje bi bili ovi ranjeni kojima nije neophodna bila sama bolnica za liječenje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste rekli Sudu, ona propusnica za onu nagradu koju ste dobili od MUP-a za saradnju u vidu postavljenja za rezervnog policajca, da li vam je donosila neke privilegije u to vreme?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, nikakve, niti je imala ikakvo značenje zapravo. Više je to bila evo, znak nekog priznanja za obilazak za ovo što sam kažem dva, tri puta obišao i previo ove ranjenike.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to neka pohvalnica, neka nagrada ili je to legitimacija MUP-a Hrvatske?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam kako bi je okarakterizirao, jer s njome ne bih mogao imati nikakva prava ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako mogu... Hvala. Ako mogu da pomognem, da li ste mogli da dobijete oružje?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Nisam ga ni imao nikad, a nisam ga ni tražio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste li rekli da ste spalili tu iskaznicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tu iskaznicu koju... to je supruga koja je kod nje bila, ona je sve spalila, kao što sam rekao, te osobne dokumente i osobnu iskaznicu i putovnicu i ovu što ste rekli, što me pitate, iskaznicu pričuvnog sastava i osobnu iskaznicu i putovnicu... Ne znam je li još što bilo od osobnih dokumenata. To je sve supruga spalila skupa sa djelom svojih osobnih dokumenata...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala. A šta ste vi spalili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ništa. Ja ništa nisam palio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ćete se složiti sa mnom da vi sada menjate deo svoje izjave koji ste juče dali. Rekli ste da ste spaljivali neku dokumentaciju. Kako sad kažete, nisam ništa spalio?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja vas ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Šta je tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja bih vas lijepo molio... Može se pogledati u jučerašnjem izvješću gdje sam isto rekao da je moja supruga to radila. Pogledajte molim vas tekst moje izjave od jučer.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pa časni Sude, ja sam u određenom trenutku danas upravo predočavao šta ste izjavili juče. Šta ste izjavili sada, čuli smo. Moja su pitanja bila vrlo decidirana.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moj odgovor je bio također.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vaš odgovor ne glasi da je supruga palila, nego da vi niste palili dokumentaciju da ne padne neprijatelju u ruke, već ste palili neku ličnu, svoju dokumentaciju i dokumente. Danas kažete da niste palili ništa.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nije točno ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nemojte krivo, moje riječi krivo meni stavljati u usta, jer to ja nisam izjavio. Ja sam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Rekao da je moja osobna dokumentacija da ne padne u ruke neprijatelju, da sam je predao mojoj supruzi koju je ona onda spalila, osim ove što sam rekao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nismo čuli, da padne neprijatelju u ruke, ali neću... Da ne bih vas maltretirao, u redu. Neće to biti tako krucijalno za ovaj postupak. Idemo dalje. Da li možete reći Sudu gde se nalazila soba za rentgen?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Soba za rentgen kad se uđe, haj'mo ako imate na ekranu hitni prijem, pa se uđe na ulaz za hitan prijem ...

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude.... Izvinjavam se. Samo trenutak. Predlažem da se stavi na ekran dokazni predmet broj 64. Upravo ona skica koju je crtao svedok, pa bi mogli da je iskoristimo da mu pomognemo da bolje odgovara.

SUDIJA PARKER: Hvala gospodine Boroviću, nabavićemo dokument dok vi nastavite da ispitujete.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mislim da je dokazni predmet 65 čista skica bez onih šaranja koja smo imali, pa onda predlažem da bude dokazni predmet 65. Čista skica na kojoj nije dopisivao svedok one brojeve. Dakle, ako može dokazni predmet 65, jer se radi o čistoj skici. Hvala. Je l' imate na ekranu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, imam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da pokažete gde se nalazila ta soba za rentgen?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pokazujem. Ne znam da li se vidi.

ADVOKAT BOROVIĆ: Molio bih da mu pomognu iz službe.

SUDIJA PARKER: Zamolićemo sudskog poslužitelja da doktoru odnese marker.

SVEDOK NJAVRO: Sad sam točkicom označio gdje su bile sobe Rentgen odjela.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da vi napravite pravougaonik oko te tačke?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nije baš idealan.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Iskreno, mi to na ekranu nemamo.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ču ponoviti po ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pitanje glasi. Da li biste sada ...

SUDIJA PARKER: Da li želite da to bude dokazni predmet?

ADVOKAT BOROVIĆ: Ja sam mislio na kraju, ali hvala časni Sude. Predlažem da ovo bude dokazni predmet, pošto je već počeо.

SUDIJA PARKER: Dokument se usvaja kao dokazni predmet. Nastavite, gospodine Boroviću dok se to i ne obavi.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste sada pokazali na ovoj skici gde se nalazio Krizni štab?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Krizni štab se nalazio koliko ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li postoji na ovoj skici ta prostorija?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne, ne. Sad izvan ako gledate glavni ulaz ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nema ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitao sam samo da li ima na skici ili nema.
Nema.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne vidim ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste na ovoj skici pokazali Sudu
gde se nalazila vaša soba?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam koja soba.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Koju ste koristili samo vi kao doktor.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam imao dole sobu nijednu kao doktor.
Nijednu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A ova prostorija u kojoj ste, ovde od
gipsare desno crtali neki dan, to nije bila prostorija Kriznog štaba, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam, ako mislite da su se nekad sastajali tu
i tu se sastajali liječnici da bi raspravili o hitnim intervencijama, to da. Evo upirem
točkom. Tu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Je l' bila to prostorija Kriznog štaba ili nije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne mislim da je to bila prostorija ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kriznog štaba.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pitanje. U ovoj prostoriji koju ste
označili, da li je u bilo kom trenutku držano oružje?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, nijednom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kada donesu ranjene policajce i Zengovce,
gde se ostavljaloružje koje su imali sa sobom ranjenici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kad su dolazili teško ranjeni, ja molim vas
pokazaću... Hitam prijem, tu je prije jedna prostorija mala, evo ja sam je po prilici
pokazao, pored koje se prolazi, ostava bila i tu je osiguranje, jer bi ušlo se u lijevu ili
desnu kiruršku ambulantu kada bi došao ranjenik. I lijevo vam je jedna kirurška
ambulanta, desno druga. Odmah kod skidanja, što ne moram pojašnjavati što to znači
je li, i što je potrebito, oružje je preuzimalo osiguranje i ostavljaloga ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Gde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Privremeno ovdje, da bi ga odnijelo u MUP.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A ovo obezbeđenje, gde je ono čuvalo svoje
oružje?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Obezbeđenje je imalo samo, odnosno osiguranje je imalo samo pištolje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam, a nisam vido drugo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A te pištolje su nosili sa sobom ako su samo pištolji u pitanju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pripadnici po naređenju iz MUP-a.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. I koliko je takvih ljudi sa pištoljima bilo u bolnici?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa ja se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Otprilike.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, ja stvarno ne mogu se sad.... Ali dopustite sad malo da razmislim. Ja mislim dva ili tri. Ne više.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pričali smo o sobi u kojoj je bio Saša Jović.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ispred njegovih vrata da li je bio policajac, odnosno obezbeđenje sa pištoljima?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li se sećate kako se zvao taj policajac?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Policajac se zvao Damjan Samardžić.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Do kada je stajao ispred te prostorije Damjan Samardžić? Od kada do kada, da li se vi ovako slobodno sećate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne mogu se sjetiti od kada. Znam do kada. Ali od kada, morao bih vidjeti kada su došli, kada su smješteni ovdje u prostoriju. Mogu i to nacrtati i pokazati ako treba. Nje nema ovdje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako biste bili ljubazni, hvala vam.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ona se nalazi ovdje desno od rentgena, jedna prostorija. Gore je mali prozor podrumski iznad, a oni su bili smješteni ovdje u ovoj prostoriji. Ovdje, sad crtam po ovome, su bili ostali ranjenici, prepuno i ispred ovdje gdje sam ovu točkicu stavio, bilo je osiguranje koje nije dalo, da se ne bi dogodio bilo kakav incident.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. I do kada je stajao taj naoružani ispred ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Stajao je do 20. ujutro, negdje prije podne, kada je odveden skupa sa onim drugim, koji su odvedeni i stavljeni u autobus.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I završio na Ovčari.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste sada ovaj prvi pravougaonik označili sa brojem 1. To je ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislite na rentgen?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Na rentgen. Broj 2, prostorija gde je čuvano oružje i broj 3 gde je čuvan vojnik Saša Jović.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne Saša Jović, bila su trojica.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Onda prostorija u kojoj su čuvana trojica vojnika JNA?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Konkretno pitanje ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jedno vrijeme. Jedno vrijeme, jer kasnije su premješteni.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je u periodu između 17. i 20. novembra, u ovoj prostoriji rentgena policija ostavila 300 automatskih pušaka?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne vjerujem. Pa to nije imala cijela obrana. Naravno, ja mogu slobodno zaključivati, ali ne vjerujem da je imala cijela obrana Vukovara baš toliko ili čak i manje. Ne znam točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ali da je tu bilo oružja... Možda je neko po završetku... po upadu donio provokativno, ali sigurno nije bilo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nije bilo toliko?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, nije bilo uopće, jer kao što sam rekao, gdje je osiguranje ostavljalo oružje i onda ga nosilo, predavalo policiji, jer uostalom, to je pod ingerencijom policijske postaje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ako sam vas pitao, vi ćete reći. Da li je postojalo spoljnje obezbeđenje bolnice i ako jeste, gde je bilo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A ne, ne. Ja ne znam da je bilo izvana.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro ako ne znate. Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate gde je zgrada "Elektroslavonije"?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Gde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ona je dosta... Pa možda odavde po slobodnoj procjeni, od bolnice jedno 150, 200 metara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je... Ako vam kažem podatak da se za vreme ovih dešavanja pucalo iz te zgrade da li imate komentar? Da li ste vi to mogli videti ili uopšte da li vam je poznato da se iz te zgrade pucalo na JNA?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa je l' vi mislite da se iz podruma moglo vidjeti, pucati i vidjeti iz podruma nešto? Ne ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Znači videli niste ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne. Ni jedno ni drugo. Ne stvarno.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Ja bih sad zamolio da stavimo na ekran, a nakon što dobijemo dokazni broj ove skice, pošto nismo dobili koji je ovo broj dokaza, da bi mogao ovaj dokazni predmet da se skenira i da se uvede kao dokazni predmet. Dobro.

SUDIJA PARKER: Doktore, molim vas da li možete brojem 4 označiti mesto gde kažete da se nalazio pripadnik osiguranja bolnice?

SVEDOK NJAVRO: Časni Sude, uz broj 3 staviću crticu. Bila su tri pripadnika. Jedan pripadnik srbo-četničke i dva pripadnika JNA. I ispod toga jedna je crtica, to je bilo osiguranje i stavljam broj 4 kao mjesto gdje je bio ovaj koji je čuvao, čuvar. Stražar, ako ga tako mogu nazvati.

SUDIJA PARKER: Hvala. Mislim da je to zapravo sasvim upotpunilo gospodine Boroviću ove oznake. Ovaj će se dokument u sadašnjem obliku usvojiti kao dokazni predmet.

sekretar: Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet 66.

ADVOKAT BOROVIĆ: Nadam se da je ovo uspelo. Bojim se da je tehnika možda ovo izbrisala, pa prosto sugerisem Sudu da prvo proveri.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, rekli su nam da će ga pronaći za vreme pauze.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja bih sada molio da se svedoku pokaže jedna druga skica i da se stavi na grafoskop ili na ekran. Ova nam stara skica ne treba više. Možete li je malo bolje postaviti pošto je kriva. Hvala. Pitanje za svedoka. Da li vam je poznata ova skica?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ovo prvi put ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vidite?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vidim, ovaj tlocrt.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako bih vam ja rekao da se ta skica nalazi u vašoj knjizi i ako bih vam to pokazao, kakav bi bio vaš odgovor? Da li da je vidite prvi put ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moj odgovor bi bio da sam je video, ali sad ovdje, govorim ovdje, kao dokazni predmet, vidim je prvi put ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E pa sad ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jer tu je skicu, to mogu i kazati tko je radio, jedan ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: O tome ćemo kasnije.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dobro.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitanje, dakle je li vam poznata ili nije, pošto ste se možda malo zbumili... Ne bih želeo da lovim vašu zbumjenost. Je li vam poznata ili nije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ova skica i nije u sklopu mog djela, ako gledate moju knjigu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sada bih zamolio, ako bi časni Sud dozvolio da poslužitelj ponovo pokaže knjigu uvaženog svedoka i da mu pokaže ovu stranu sa skicom, pa da ga pitamo. Da li biste bili ljubazni? Moje pitanje glasi: jeste li pogledali vašu knjigu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo recite jeste li pogledali vašu knjigu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pogledao sam sad.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li u knjizi vidite skicu sa tlocrtom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je ta skica identična sa onom koju sam vam pokazao, a nalazi se na grafoskopu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Prepostavljam da jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da menjate odgovor i da je ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste. Ali moram pojasniti otkud je ta slika tu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jer važno je pojasniti da bi se bolje pojasnilo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo trenutak ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Bolnica, to je... po uredničkoj želji i tražio je nacrt koji mu je napravljen i stavljen ovde, ova skica.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ali budite ljubazni. Vidite da vas ne zbungujem i vrlo korektno pitam. Ovo šta se nalazi na grafoskopu, jer samo na toj skici možete pokazivati nešto šta vas budem pitao, da li odgovara ovo sa grafoskopa identično onome šta se nalazi u vašoj knjizi? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Vratite mi knjigu. Budite ljubazni. Pitanje: ko je učestvovao u pravljenju ove skice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kao što sam vam pokušao objasniti, ali nisam možda dobio prigodu, kad je predan tekst, jer ja nemam najmanje, vidjeli ste po mojoj skici koju smo ranije pojašnjavali, da baš nemam puno smisla za crtanje, da je to na urednikovo traženje, koji je onda i ubacio ovu skicu, dobio nacrt bolnice. Prepostavljam od arhitekte koji je projektirao bolnicu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate ko je još učestvovao u pravljenju ove skice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako bih vam ja pročitao da je ovu skicu i učestvovao u njenoj izradi... i učestvovala u rađenju skice viša medicinska sestra Binazija Kolesar, da li biste vi to potvrdili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne bih mogao, jer ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. E sada pogledajmo ovu skicu. Da li ovde vidite mesto, pošto je ovde malo nejasna slika... Molio bih ako može malo da se izoštiri zbog svedoka. Da li vidite prostoriju koja je označena brojem 10?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moram priznati... Moraću uzeti... Samo trenutak.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Na grafoskopu ako pogledate bolje ćete videti.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, sad vidim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vidite?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to... Moje pitanje glasi: da li je ta prostorija označena brojem 10 bila vaša lekarska soba?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li vidite prostoriju broj 1?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Broj 1? Samo trenutak.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pored ovog manjeg svetlarnika, nalazi se tu. Imate ulaz, pa pravo.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to bila prostorija Kriznog štaba?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kao što sam rekao ...

TUŽILAC MOORE: Izvinjavam se. Ne znam šta ostali vide na svojim ekranima, ali ja ne mogu da vidim brojeve na ovoj elektronskoj slici.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, kao ni vi, niko drugi ne može da vidi brojeve.

TUŽILAC MOORE: Da li je onda moguće da svedok koristi pokazivač da pokaže, pa da znamo o čemu govori.

SUDIJA PARKER: Ne znam da li se radi o kvalitetu samog plana koji se nalazi na grafskopu ili se radi o tome da slika nije dovoljno izoštrena na grafskopu. Gospodine Boroviću, vi imate nešto u ruci.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, ja sam i kopirao. Znači imam i za Sud, imam i za Tužilaštvo, a greška je u oštrini slike, inače u originalu se jako dobro vidi. Znači, imam više primeraka, pa molim da podeli poslužitelj, počev od časnog Suda, pa do Tužilaštva.

SUDIJA PARKER: Hvala vam, gospodine Boroviću.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sada sa dopuštenjem Suda, ja će da ponovim ovo da bismo mogli svi da pratimo. Dakle, vidite li prostoriju broj 10?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da je to? Ja to mogu na grafskopu, ali ne vidim na ekranu. Moram priznati, ne mogu pokazati na ekranu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li vidite gore legendu gde je tekstualno opisano sobe i imate tekst? Gore levo na početku, na grafskopu, na grafskopu.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A, na grafskopu. Da, ali i to je sitnim slovima. Moram priznati da moram dobro naprezati oči da ovo pročitam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Evo ovako... Hvala. Ako vam ja pomognem pa kažem, pod brojem 10 u toj legendi piše: "Soba doktora Njavra". Šta vi kažete na to?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kažem na to, ko je pravio to i nacrt taj da očito je želio mi dati veće značenje nego što sam ga imao, jer ja u toj sobi nisam boravio, jer to je uostalom bila soba za pregledе uroloških pacijenata.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Dakle, niste imali svoju sobu?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E sada broj 1. U legendi piše, evo ja vam pomažem, da je to soba u kojoj se nalazio Krizni štab. Šta vi kažete?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Isto tako mogu kazati, ko je sudjelovao u ovome i ko je pravio taj tlocrt i na taj način označavao ove sobe, to je njegovo proizvoljno bilo tumačenje, jer rekao sam na koji način je ušla u knjigu ova... ovaj nacrt.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li biste bili ljubazni da nam kažete soba broj 20, pa gore ako vam pomognem, pošto ja malo brže se snalazim. U legendi piše da je to bila soba gde je bio vojnik Saša Jović. Da li je to tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Soba 20?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pardon, soba broj 26. Da li je to bila prostorija u kojoj je bio vojnik Saša Jović?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Moram priznati da mene ova skica u cijelosti zbujuje, jer više bih mogao pokazati na ovome nacrtu koji sam ja pokazao. Ja moram priznati da se ovom tehničkom... vidim... ne snalazim. I ne znam koji je ovo uopće dio bolnice gdje je ovo 27, pa 28. Koje su to prostorije. To stvarno ne znam, koji je to dio bolnice. Volio bih ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, hvala. Samo ču vas, dakle, podsetiti da je u izradi ove skice učestvovala Binazija Kolesar i da vi sada kažete da ona ne odslikava pravo stanje i da nije u potpunosti tačna, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I mislim da Binazija Kolesar nikad, pa ni onda, ne bi mogla nacrtati ovo, iako je vrlo vrijedna, pametna i sposobna bila medicinska sestra, ali ovakvih tehničkih me mislim da je imala baš znanja da bi ovakav nacrt napravila. Iako, kažem, ne mogu jer je sitno. Ja, nažalost, i pored naočala ne mogu odgonetnuti gdje je što.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako bih vam rekao da na zadnjoj strani vaše knjige kao koautor ove skice se upravo pominje Binazija Kolesar, da li to znači da ona nije u tome učestvovala ili ne znate ili uopšte ovu skicu ne podržavate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, nisam rekao da nije Binazija Kolesar sudjelovala, ali je možda bila ona koja je sugerirala nekome ko je to radio.

ADVOKAT BOROVIĆ: U redu. Ja vam se zahvalujem. Ali pošto svedok časni Sude je ipak neke stvari iz ove skice negirao, a nije osporio autentičnost, ja bih predložio da se ovo ipak uvede kao dokazni predmet, jer može poslužiti Sudu u oceni činjeničnog stanja.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, prigovor ...

ADVOKAT BOROVIĆ: Sada samo predlažem da bude markirano za identifikaciju, a nakon prevoda ne engleski jezik predlažem da se uvede kao dokazni predmet.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, dokument će biti obeležen za identifikaciju. Ako imate prigovor, onda ćemo to da razmotrimo kada se dokument predloži kao dokazni predmet.

TUŽILAC MOORE: U redu. Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Dokument se obeležava za identifikaciju.

sekretar: To će biti dokazni predmet 67, časni Sude.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeće pitanje. Kada je odlazio u zgradu policije, svedoče da li ste tamo videli radio uređaje?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja sam bio u prostorijici jednoj. Zapravo to je više bio hodnik, kako... Ne bih mogao nazvati ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Dakle, niste videli radio uređaje?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste Sudu objasnili način kako ste vi slali one faksove? A odgovarajući na pitanja Odbrane rekli ste da ste neke i slali. Tehniku slanja faksova koju ste vi sproveli, opišite tačno šta ste radili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Niti jedan osobno faks nisam poslao. To je radila jedna gospođa Vera koja je bila tajnica gospođe Vesne Bosanac i kojoj je Vesna pretežito i pisala i slala one apele u hotel "I" međunarodnim monitorima i onda diljem svijeta svjetskim državnicima ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A to je osobito. A kada ste vi slali kako je to izgledalo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Isto je ta osoba... Ja sam rekao da ja nisam siguran da sam, ali ako jesam, ne mogu isključiti ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako jeste, kako ste to radili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja sam diktirao, ona je napisala i kako je poslala, to ona zna.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste vi u bolnici imali jednu ili više "motorola"? Da li ste vi lično imali svoju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja nisam imao ni "motorolu", ni... osim telefona koji je bio u ovoj prostoriji, koju smo pokazivali i koju ste vi... Ne znam koji broj ste rekli da je. Ja mislim... Ne znam, ne znam točno koji je broj. Unutra je bio telefon s kojim se jedino moglo prema van komunicirati, koliko ja znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li su ovi policajci imali "motorole" unutra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam. Stvarno nisam gledao, ni pratilo što je ko nosio, gdje, jer sam imao i previše drugih poslova da bih ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kada se desi problem na terenu, a ne rade telefonske linije, a vi ste nam pominjali da ste nekoliko puta izlazili van, kako se to dešava? Kako? Kojom komunikacijom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa valjda mi ne treba komunikacija obići moju obitelj. Ja mislim, ja sam to rekao ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nisam mislio na tu intervenciju, nego intervenciju u smislu doktora i vaše obaveze koje imate prema ranjenicima?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A to zna doktorica Bosanac koja je bila nadležna za Hitnu službu. Kojim putem se komuniciralo? Pa pretpostavljam da su imali neku vezu, da se javljala u bolnicu i da su onda išla kola Hitne pomoći. I osobno kažem, nisam imao nikakvu ni "motorolu", ni ništa drugo mobilno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. A doktorka Vesna Bosanac, po vašem saznanju? Kako je ona komunicirala?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam. To ona zna.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da li sa ovog rastojanja možete da se setite kome je pripadao broj 44 560 u to vreme?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne. Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako bih vam rekao da je to bio jedan od telefona Glavnog stožera Zbora narodne garde, da li ste nekada imali kontakt sa tim brojem?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Zbor... Stožera Zbora narodne garde, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vi niste?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ne znate gde se nalazi. Ne sećate se?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ali nisam. Vjerujem, gotovo sam siguran da nisam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate gde se nalazio taj Stožer Zbora narodne garde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Znao sam da je Stožer, Zapovjedništvo Zbora narodne garde u bivšem skloništu bivšeg Sekretarijata za narodnu odbranu, obranu grada Vukovara, obranu grada Vukovara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tamo ste bili kada?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tamo sam bio jedanput na poziv zapovjednika Mladog Jastreba, ali to davno, još prije, odmah početkom, negdje devetog mjeseca, kad se još moglo relativno... nije toliko gusto bilo granatiranje, pa se moglo otići, pa

sam tražio kako je moguće da osigura i sanitetska vozila i drugu medicinsku opremu i lijekove.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da vam je ta paravojna formacija obezbeđivala sanitetsku opremu i lekove?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ali tražio sam. I ne mislim da je to paravojna formacija, to je jedno. A drugo, mogao je, pretpostavljam sam bar, kao zapovjednik obrane, skupa sa Jastrebom drugim, zvati i tražiti pomoć od Zagreba ili ne znam gdje oni bolje poznaju, jer su došli iz Zagreba da osiguraju kakvu-takvu medicinsku pomoć, da bismo mogli pružati pomoć ranjenicima, jer ih je iz dana u dan polako rastao sve više i više broj.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A koliko je daleko bio taj Stožer od bolnice?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa ima jedno 300, 400 metara. 300, možda nešto više od 300 metara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam, opet kažem, nikakav metrometara, ali tu negdje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li ćete se vi složiti sa mnom da je bilo jednostavnije, da bi bilo jednostavnije da ste onih nekoliko metara prešli do prostorija MUP-a, jer su se Zenge inače, po vama, nalazile pod kontrolom MUP-a Hrvatske, odnosno stanice milicije? Koji je bio vaš razlog da reskirate ili da budete povređeni, da odlazite tih 400, 500 metara daleko?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da se nismo razumjeli ili moram časni Sude pojasniti. Ja sam rekao za šta je bio nadležan MUP. A kad su po zapovjedi iz Zagreba došli Jastreb jedan i Jastreb drugi koncem kolovoza 1991. godine, onda su oni bili, i tako nam je prenešeno, jer su došli i u bolnicu, oni su preuzeli zapovjedništvo obrane grada. I logično je onda kome se obratiti kad treba osiguravati ovo što sam rekao, odnosno najnužnije sanitetske potrepštine ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Odnosno medicinske potrepštine za zbrinjavanje ranjenika i bolesnih.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da od tog osmog meseca Stipe Polo je imao nadređene koji su se zvali Jastreb jedan i Jastreb dva? To je prvo pitanje. Stipe Polo, to je za Sud, on je bio komandir milicije, je l' tako? Šef policije u Vukovaru?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. Bio je zapovjednik policije, da. Da li to... Oprostite ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da je on bio pod kontrolom malog i velikog Jastreba, odnosno kako ste ih vi nazvali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja u ovu vojnu hijerarhiju i zapovjedništvo nisam ulazio, niti je bila moja zadaća o tome uopće voditi računa.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa da otkrijemo i zagonetku. Kako je bilo ime jednom Jastrebu, a kako drugom Jastrebu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ćemo lako otkriti. Prvom Jastrebu, ako ga mogu tako nazvati bilo je ime Mile Dedaković i Mladi Jastreb Branko Borković.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. U kakvom ste odnosu danas sa Mladim Jastrebom, Borkovićem?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kolegijalnim, kao što sam uvjek i bio. Ništa ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ekstra, moram priznati da ga dugo nisam ni vidiо.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Mladi Jastreb je l' on doktor?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko ja znam nije, ali je završio Vojnu akademiju.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pa kako da shvatim vaš odgovor da je vaše poznanstvo kolegijalno, pošto niste kolege ili radite za policiju obojica? Kako to da shvatim, da vas ne bih zbulio.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da vi onda dobro ne razumjete, oprostite molim vas, ne mislim uopće ništa loše, ja sam ipak klasičar bio, pa kolega prevodim kao prijatelj i drug, pa u tom smislu govorim, a ne kao o kolegi liječniku. Jer i vi se vjerojatno međusobno oslovljavate kao kolege, a ipak niste svi doktorirali.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pa znate, pošto je Mladi Jastreb bio deo MUP-a Hrvatske, a vi ste bili rezervni policajac MUP-a Hrvatska, mislio sam da ste po tom osnovu nastavili saradnju, ali vi ste to sada razjasnili i u redu je. Hvala. Sledeće pitanje. Koliko daleko od opštine se nalazila... od bolnice se nalazila zgrada opštine?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jedno 250 možda ili tu oko 300, 300 je bolje kazati, sigurnije, a do nje je možda dvadesetak metara ovo Zapovjedništvo bilo... jedno 20 metara.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to Zapovedništvo koje je daleko 20 metra od opštine, imalo podzemno sklonište? Ako jeste, pošto ste tamo bili ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jedanput sam bio, ali nisam obilazio. Ja sam sišao do zapovjednog mjesta, razgovarao, tražio, kao što sam rekao ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Čuli smo. Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pomoć i odmah se vratio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To kad ste sišli, je l' to silazak u neki podrum?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste nešto dublje pod zemljom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste tom prilikom videli radio uređaje?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako jeste, gde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne. Moram priznati, ne ali video sam telefon isto kao i drugi, ali ja nisam imao vremena razgledati, budući da je bilo zatišje... Poznato je da je kod granatiranja, razaranja Vukovara, ponekad nastupalo zatišje sat ili dva vremena i kad bi bio mir. I ja i svi oni koji su željeli negdje otići, odjuriti, pa nažalost, i oni koji su znali gubiti glave zato što bi krivo izračunali, morali su žuriti, iskoristiti dobro to vrijeme, zato nisam imao prigode razgledati, nego požuriti ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Natrag u bolnicu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste nekada otišli u tu zgradu da intervenišete kao doktor, kao lekar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, jer je već počelo tako strašno poslije granatiranje, deseti mjesec ....

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dakle, ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Silne granate, 50.000 i više tisuća, tako da nije bilo moguće, čak i da sam išao raketom, teško bih prošao taj razmak neokrznut.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Uvaženi doktore, pošto smo rekli da vi imate neke probleme sa vremenom i da treba da žurite na proslavu, ako vas pitam da li ste bili, dovoljno je bilo da kažete ne.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ne mora svaki put kontekst, mislim da skratimo malo vreme. Hvala vam.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Oprostite, evo nastojaću biti kratak.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznat podatak da li su Zenge u opštini držali zarobljenike?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To sam čuo i to mi je rekao, jer je došao ozljeđen Alfred Hin. Međutim, rekao je da se korektno postupa. Logično je da sam pitao o kojim se ljudima radi i mislim da se korektno postupalo s njima, ali naravno, ne isključujem da neko, kao što sam ja štitio u bolnici, nije mogao napraviti nešto što nije korektno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Kada vam je to rekao taj, da ne pogrešim ime, Alfred?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Negdje u prvoj polovici desetog mjeseca.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate šta je na kraju sa njima bilo, pošto vidim da imate tu informaciju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam, jer sam ja otisao, znate i vi gdje, u logor, je li, pa onda nisam ni mogao znati šta je bilo s njima.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sa oficirom KOS-a, je l' to?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Sa oficirom... Tako je, ali je bila i jedna ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: I major, jedna žena. Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Sledeće pitanje. Da li znate gde je zgrada Suda u odnosu na bolnicu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li su nekada da li vam je poznato iz te zgrade dovodili ranjene Zenge i ranjene policajce? Ako jeste, kada je to bilo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne sećam se da je dovoženo iz zgrade Suda, ali kao što sam rekao, da smo prebacivali, jer nije bilo prostora više uopće u bolnici, lakše kojima nije bila neophodna svakodnevna, višeputna njega, da smo ih prebacivali tamo, ali ne sjećam se da je dovoženo iz zgrade Suda.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A ko je prebacivao te ljude: Zenge i policiju u zgradu Suda i kada je to bilo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Zenge... To su ih prebacivali... Došli bi iz policije. Ne govorim o Zengama, ja govorim isključivo ovoga puta o policiji, je li.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kada je to bilo? Pošto smo došli do tog podatka?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je negdje, evo, deseti mjesec.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ih je tamo neko čuvao?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam u kom smislu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa postoje pripadnici policije koji se nalaze u prostorijama Suda. Rat je. Da li ih neko naoružan tamo čuva? Da budem potpuno korektan.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam ja rekao, mislim, da se nalaze u zgradi Suda, nego u zgradi policije da su bili ranjenici. Nema potrebe onda u zgradi policije da ih ko čuva kad su među policijom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dozvoliće da ste se vi ubunili. Ja sam vas pitao i to nekoliko puta, zgrada Suda. Vi ste mi to potvrđivali.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Oprostite onda. Ali govorio sam stalno, bar ja mislim, o zgradi policije. Policije i ponavljam stvarno policije. Iako je do nje i dio Suda bio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li je i u zgradi Suda bilo tih pripadnika?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam. To nisam vido.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li nam možete reći pošto ste, vidim, obilazili zgradu policije i zgradu Stožera bar i po jedanput neka bude, ali ste znali gde se u to vreme nalaze pripadnici policije i Zengi, u kojim su se sve zgradama oni nalazili u Vukovaru? Da li je to vama poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. kada smo vas pitali, a mislim da je to uvaženi kolega tužilac kada vas je vodio kroz iskaz, rekli ste da 6. avgusta da je pogodjena bolnica i da ste vi morali da siđete na odelenje ginekologije, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U operacijski dvoranu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U operacijski dvoranu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U operacijski dvoranu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste, jeste. Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tada ste izjavili, ako se ne varam, da tada nije bilo pacijenata na ginekologiji, pa ste zato tu prešli.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Operacijske sale su bile slobodne, a bilo je pacijenata na odjelu, ali same operacijske dvorane nisu koristili, jer drugo je rađaona, a drugo su ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ginekološki zahvati operacijski, je li. Oprostite, samo sam mislio pojasniti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa dobro ste pojasnili pošto ste tamo rekli zato što nije bilo pacijenata, ali u redu. Prihvatom vaš odgovor. Čini mi se da ste rekli da je bombardovanje prestalo 17. novembra potpuno. Tako ste rekli.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, 16.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 16. novembra?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 16. sam rekao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Potpuno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Potpuno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači... Hvala. Da li to znači da 17. novembra više nije bilo bombardovanja?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da ni 18. i 19. novembra nije bilo uopšte bombardovanja?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Bolnica nije gađana?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 17, 18. i ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 19 ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: 19 i 20 ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Bolnica nije gađana?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nije gađana.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato je li u periodu 17, 18, 19. novembra doktorka Vesna Bosanc slala apele, one o kojima smo pričali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da je... Ne mogu kategorički tvrditi, ali ja prepostavljam i mislim, koliko se sjećam, da je 17. ili 18. poslala zadnji apel, ali neću ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Hvala. Ako bih vam sada saopštio, a pošto imam saglasnost kolege tužioca u to sam potpuno siguran, da nema razloga da vam čitamo neke dokaze, odnosno da vas mučim da vi čitate neke telefonske registrovane poruke i faksove koji predstavljaju apele za pomoć doktorke Vesne Bosanac, u kojima ona navodi doslovce da je 18. u 8.00, u 10.10, popodne u 15.40, da je bolnica granatirana, da je pogadana. Ako vam to kažem da je to nesporno i da tu nema protivljenja, da li to znači da ti apeli, koji su slati, ne odražavaju, kao što vi kažete, pažljivo sam vas pitao, da to nije tačno? Da se u tim apelima iznosi neistina. Potpuno konkretno.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne mogu... Ne sjećam se stvarno što je ovo... Rekli ste vi ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako vam kažem da piše u apelima da je bombardovana bolnica 18. novembra tri puta, moje pitanje glasi: da li je to tačno ili nije tačno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja se ne sjećam, kao što sam već rekao ranije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ne da li piše u apelim, nego da li je bila granatirana ...

TUŽILAC MOORE: Orostite. Oprostite, ali mi smo čuli iskaz, ja sam barem mislio da je doktorka Bosanac slala 18. novembra i da se to odnosilo na njeno lično znanje. Ali ne znam šta je ona rekla u vezi s doktorom Njavrom. Doktor Njavro može da da

iskaz iz svog ličnog saznanja. Ali po mom mišljenju, ne može ništa osim pukog nagađanja, o tome šta je bilo napisano u apelu i telefaksima 17, 18. ili 19. novembra.

SUDIJA PARKER: Gospodine Moore, to poslednje pitanje nije se odnosilo na to. Pitanje je bilo da li je tačno da je bolnica granatirana 18. novembra?

TUŽILAC MOORE: Ja to u potpunosti prihvatom.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, mogu li ja nešto da kažem, inače može da bude kasno?

SUDIJA PARKER: Izvolite, gospodine Boroviću.

ADVOKAT BOROVIĆ: Gospodin Moore ipak sugeriše odgovor svedoku, jer upravo sam ja u toku ispitivanja i celo ovo objašnjenje predstavlja sugestiju... sugerisanje odgovora. Mislim da to ovo Pretresno veće neće dozvoliti. Prema tome, ako kažem da nisam ni pomenuo da se doktor Njavro u tim apelima ili bilo čemu pominje. Ja samo želim da proverim tvrdnje jednog od svedoka kao i dokaz koji smo ovde uveli, da li je tačan ili je lažan. To sam radio i sa drugim svedocima. Gospodin Moore nije bio prisutan toga dana, pa možda nije bio svedok kada su svedoci čitali te faksove i telefonske poruke.

TUŽILAC MOORE: Ja bih se zahvalio uvaženom kolegi na uobičajenoj pristojnosti. Ali ono šta ja kažem je zapravo vrlo jednostavno. Može biti da su drugi ljudi rekli da je hotel pogoden tri, četiri, pet ili 10 puta, ali to ima veze sa njihovim ličnim znanjem. Sve šta može ovoj svedok da bude pitan je sledeće: na osnovu vašeg znanja, da li vi kažete da je bolnica pogodena ili nije i ako jeste, koliko je puta pogodena. Dakle, radi se o znanju ovoga svedoka. Ne možemo da ga pitamo šta neki drugi svedok zna.

SUDIJA PARKER: Ja sam zahvalan advokatima na stalnoj pomoći, ali ja bih se vratio na poslednje pitanje koje je gospodin Borović postavio. To je dobro pitanje i svedok na njega može da da odgovor. Doktore, to pitanje je glasilo: da li je tačno ili nije tačno da je bolnica granatirana 18. novembra?

SVEDOK NJAVRO: Ja se ne sjećam, jer sam ja još 18. studenog operirao, radio i bio u bolnici. Zadnje koje sam operirao dijete od tri godine i ne sjećam se da je bilo i nisam mogao... koncentriran ako je i bilo koja granata... Ali kažem, ja se ne sjećam da je 18, 19 ili 20 bilo granata.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A malopre, ako časni Sud dozvoli, rekli ste: 16, 17, 18 i 19. novembra nije bilo granatiranja grada i bolnice? Je l' ostajete kod tog iskaza?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kaže, 16 sam još operirao i ostajem kod istog iskaza. Ja osobno ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nisam čuo granate.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Evo. Ne isključujem onima koji su bili manje opterećeni.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, kako sam ja shvatio prethodni odgovor, radilo se o 17, 18 i 19, i 20. novembru, a ne o 16. novembru. Ja mislim da je svedok u dovoljnoj meri odgovorio na to pitanje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala, časni Sude. Potpuno ste u pravu. Da li možete da nam kažete koliko je članova porodica zaposlenih u bolnici provelo u vukovarskoj bolnici u atomskog sklonišata?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja sad ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Otprilike.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne mogu točno, stvarno, kazati. To bi bilo nagađanje. Ne žeilm se upuštati, jer uostalom, bila je obitelj i doktora Ivankovića i još nekih kolega liječnika, pa bila je i sestra Stanka Vujanovića. Bilo je još puno drugih. Bilo je medicinskih sestara čiji su bili i muževi dovedeni zadnjih dana. I djeca su bila. Ali koliko je bilo ne bih mogao kazati brojčano.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nisam pitao zadnjih dana, jer o tome smo se već izjašnjavali da je narod dolazio i tako dalje. Ali u vreme dok nije, do 17. novembra, nije ušla Jugoslovenska narodna armija, postojali su zaposleni lekari, zaposlene medicinske sestre i zaposleno pomoćno osoblje. Da li su većina njih dovela svoje porodice u odnosu na ta tri meseca?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Časni Sude, kako se svaki dan granatiralo i padao ogroman broj granata, jednostavno nije bilo moguće gotovo, slikovito rečeno, ako otvoritem, a da ne tresne negdje granata, pa i veliki broj i oko i na bolnicu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitanje je bilo jednostavno: da ili ne? To za granate smo čuli više puta.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dopustite da pojasmim i kazaću da ili ne. A to... Sestre nisu mogle u takvim uvjetima ići svojoj kući obići svoje obitelji i svoju djecu i svoje muževe. Da bi se olakšalo da mogu biti i da bi lakše i one radile u bolnici, bez puno straha za svoje najbliže, omogućeno im je, uostalom to bolje zna, koja je to odobrila, doktorica Bosanac, s čim smo se apsolutno svi u bolnici složili. Rekao sam i doktora čije su obitelji bile.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa konačno da li nam možete ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Odgovoriti koliko... Da. A drugo pitanje je: koliko je otprilike bilo tih ljudi koji su bili ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Rekao sam da stvarno ne bih mogao odgovoriti ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li preko 100 ljudi?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne mislim. To je ipak malo velik broj bio za jednu prostoriju u kojoj su bili. Gotovo mi je teško povjerovati da je toliko moguće.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li dozvoljavate mogućnost da je toliko moglo biti članova porodica?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne bih mogao usuglasiti se s vama da je toliko broj bio.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Malo manji.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da je ipak manji bio ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ali broj ne mogu kazati.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hajde da napravimo jedan test. Gde se tada nalazio za vreme tih dešavanja muž direktora bolnice, suprug? Ako vam kažem da je bio na frontu i da je bio u Zengama, da li biste vi to potvrdili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne bih mogao, jer stvarno ne znam. I ne vjerujem da je bio u Zengama, jer mislim da je radio kad bi bili uništeni prozori, okviri prozora, otvoriti vrata i to, da je pokušavao, koliko toliko zatvoriti. Koliko ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li znate gde su bili sinovi doktorke Vesne Bosanac? Da li su bili u Zengama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da je jedan sin bio, ali je bio teško povrijeden, jer je imao ozljedene i oči, a imao je i ozljedeno tijelo i tako da ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Znači bio je jedan sin u Zengama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, ali kratko vrijeme. To se gotovo može uzeti kao i da nije bio. Jedno vrijeme je bio ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A doktorke Nede Striber da li je muž bio u Zengama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam stvarno. Ne znam čak ni kako mu je ime i da li je Striber njezino djevojačko ili udato. Ne znam čak ni to ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da ne bi sad konkretno sve nabrajali, moje pitanje je, ako možete da odgovorite, glasi: da li su većina supruga zaposlenih u bolnici bili u Zengama i da li su za to vreme njihova deca bila van Vukovara?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da li su većina ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kod većine zaposlenih lekarki i ženskog osoblja bili u Zengama, a da su za to vreme njihova deca bila ili van Hrvatske, ali u svakom slučaju van Vukovara?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam, ne znam. To ne vjerujem. Ali ne znam za to.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li je povremeno struja i voda nestajala, pa dolazila?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno. To je u početku u osmom i početkom negdje devetog mjeseca bilo, a onda je prešlo se na aggregate.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li je kasarna imala vodu, struju i telefone? Da li je to vama poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam, jer nisam gore ni bio ni išao ni blizu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto postoji jedan deo u knjizi koji neće tražiti da čitate, pošto to možda i nije vaš deo koji ste vi obrađivali, gde piše da je kasarna devetog ponovo dobila struju. Da li je tačno ili nije, možemo i da diskutujemo. Ali moje pitanje glasi: ko je taj koji je u Vukovaru mogao da uključuje, isključuje i struju i vodu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Gde se to dešavalo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Prepostavljam da je to bilo u nadležnosti, prepostavljam bar ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Koga?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Povjerenika Vlade. Ne znam. Ali tko je uključivao i isključivao ne znam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ko je bio poverenik Vlade u to vreme?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Gospodin Marin Vidić Bili, ali tko je uključivao i isključivao i tko je bio baš taj koji je davao naredbe, to stvarno ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam, jer je to uostalom bio i ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li to znači da je on mogao nekoga da postavi i da nije morao lično to da radi, poverenik Vlade?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li znate koliko je za vreme ovih ratnih dešavanja uništeno tenkova Jugoslovenske narodne armije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Različite su priče, pa onda je bolje ne upuštati se u spekulacije. To ne volim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Navodi koji postoje u vašoj knjizi, da li su pravi navodi ili su samo spekulacije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Navodi u mojoj knjizi su oni koje sam ja čuo. Međutim ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Od koga?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Od pojedinih kasnije ovih branitelja Vukovara, ali sam isto puno pročitao ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvinite, izvinite. Kao na primer, od koga?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kao na primjer, čuo sam od Tromblona, Petar Janjić Tromblon.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li ste čuli da je uništeno 29 aviona Jugoslovenske narodne armije i ako jeste, od koga?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je isto tako bila i jeste tvrdnja isto tako od onih koji su... ali od koga? Od ovih branitelja. Ja sad imena vjerujte da više ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Morate uzeti u obzir da je ipak prošlo vrijeme dosta da bi se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Da li ste vi imali dovoljno ljudi za odbranu Vukovara?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Otkud bih ja znao koliko je dovoljno ljudi za obranu Vukovara. Ja sam nešto sasvim drugo. Ja sam liječnik i radio taj dio posla. A koliko je potrebiti ljudi, ne znam. Ali čuo sam od onih koliko je bilo po prilici. To da. Ali koliko je potrebito ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni samo da nam kažete koliko je bilo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Prema onome i na kraju kad sam čuo od, uostalom, to je i pisao Mladi Jastreb, Branko Borković, po njemu je bilo negdje oko 2.000 sve ukupno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sve ukupno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kako vi kažete, branitelja?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A to su sve bili pripadnici MUP-a i Zbora narodne garde?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Te samo dvije formacije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li možete Sudu reći je li postojalo zajedničko zapovjedništvo, odnosno komanda za Vinkovce, Vukovar i Županju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako vam kažem da u vašoj knjizi upravo to postoji i da ste vi se o tome izjašnjavali kroz knjigu, da li to znači da ste vi te podatke kroz knjigu dobijali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Možda sam to dobio nakon izlaska. Prema tome, govorim o vremenu, o Vukovaru, jer o Vukovaru mislim se i vodi rasprava, a ne poslije. Tako ako sam i čuo tu vijest, mogao sam je čuti jedino poslije dužeg... poslije vremena izlaska iz Vukovara i poslije logora. Ali stvarno ne znam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ko je bio zapovjednik.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ali znate da je bilo zajedničko zapovedništvo i to naknadno, je l' tako? Da je bilo.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Naknadno sam čuo. Da. To da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A gde se ono nalazilo? Gde je bila komanda? Šta ste čuli?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Prepostavljam da je bila, ako je bila zajednička, bila u Vinkovcima. Prepostavljam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li možete potvrditi ili da li znate da je Mladi Jastreb bio u čestom telefonskom kontaktu sa doktorkom Vesnom Bosanac? Da li je bio? Da li je to vama poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To ne znam. Niti sam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Ne želim da vas suviše maltretiram čitanjem knjige. I to postoji u vašoj knjizi. Mogu vam je dati ponovo, kao princip da uvedemo, znači to možete da proverite. Ako vam to kažem da piše u vašoj knjizi da je Mladi Jastreb redovno telefonom bio u vezi sa doktorkom Vesnom Bosanac, šta sada kažete?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa kažem ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kad bi imali tu informaciju.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vjerojatno od doktorice Vesne Bosanac, jer s njom sam bio u bolnici, je l'. Ali dopustićete da je vrijeme učinilo svoje. Da se ja baš svih, ko je koga zvao i koliko puta i kad, ne mogu stvarno sjetiti.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dozvoljavate mogućnost da je to moglo biti?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mogućnost... Moguće je. A da li jeste, stvarno ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vam je poznato ko je tada bio predsednik Hrvatske?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Doktor Franjo Tuđman. To da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato da je on u julu mesecu 1991. godine dolazio u Vukovar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, mislim da je negdje polovinom sedmog mjeseca, polovinom srpnja bio u Vukovaru i da je, koliko se sjećam, bio tu usred Vukovara negdje. Ne znam točno. Možda ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: S kim se video? Da li znate? Šta ste čuli tada?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da se video možda sa povjerenikom. Prepostavljam bar, jer on je bio vlast.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam. A da li znate ko je tada bio predsednik Vlade Hrvatske?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim, a nemojte me, molim vas... isto tako jer je to davno, puno se predsjednika vlada izmjenilo, ja mislim da je bio gospodin Josip Manolić. Nisam siguran.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Pogrešili ste znači, bila je druga ličnost. Ali moje pitanje glasi. Da li znate je li taj predsednik Vlade dolazio u avgustu mesecu u Vukovar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vjerojatno je, koliko se ja sjećam, iako nisam imao nikakav baš kontakt s njim, bio u avgustu mjesecu... da je bio u Vukovaru predsednik Vlade. Je li to... Ja opet mislim da je to bio gospodin Manolić, ali ako grijesim, dopuštam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Grešite. Da li su u Vukovaru... Bio je Franjo Gregorić.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, može biti. Može biti. Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dakle, dozvoljavate mogućnost da ste pogrešili?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da. Jeste, jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To je bilo 8. avgusta 1991. godine. A da li vam je poznato da je nakon toga u Vukovaru uvedeno jedno posebno stanje u kome važe propusnice, to jest da su pripadnici Zbora narodne garde uveli svoje propusnice za Vukovara? Da li vam je to poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Znam da je bilo govora da trebaju neke propusnice i da za to treba javiti dole u Zapovjedništvo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kome?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da je bilo, ili je to u općini ili je tu do općine bilo... Ja mislim da je bio Sekretarijat narodne obrane. Mislim da je to ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ko je bio na čelu tog Sekretarijata?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Na čelu tog Sekretarijata u to doba, ovo govorim u kasnom ljetu, mislim da je bio Tomislav Merčep.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. U kakvim je odnosima on bio sa policijom, odnosno Zengama? Da li je vama poznato?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, to mi stvarno nije bilo poznato ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A da li vam je poznato i da li nam možete reći čemu su služile te propusnice koje su ograničavale kretanje građana Vukovara?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ja stvarno nisam imao potrebu za njima, pa nisam ni koristio ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste vi koristili onu svoju policijsku iskaznicu ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Krivo ste me razumjeli. Ja sam rekao policijsku iskaznicu da sam dobio kasnije puno, kad su ranjeni policajci, ako ste me pratili.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mislim 15 dana kasnije, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa ako je ovo osmi, negdje polovinom devetog mjeseca ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tako je.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Znači da ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 15 dana kasnije, da.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nije 15 dana, to je mjesec dana ako je 8. kolovoza bila posjeta Gregorića ako ja dobro računam, a mislim da još toliko mogu izračunati.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Ovde u vašoj knjizi piše 18, ali neću da vas lovim. Nije to toliko. Moje pitanje suštinski se odnosi na sledeće ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Dobro ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je ta propusnica kojom se ograničavalo kretanje, bila potrebna svima da mogu nesmetano izaći iz Vukovara? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To se ja ne sjećam, ali mislim da je bila u tom cilju. Ali ne mogu tvrditi. Ne znam. Ne sjećam se dovoljno detalja da bih mogao reći da ili ne.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Dva aviona JNA su oborena. Vi ste se izjasnili, neću vas pitati, povodom toga. Kada ste čuli da su oborena dva aviona Jugoslovenske narodne armije, moje konkretno pitanje glasi: da li su toga dana Zenge blokirale Vukovar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To stvarno ne znam. To treba pitati u Zapovjedništvu Zenga, a ne mene. Nemam, nemam... Ne znam. Nemam takva saznanja. Ne znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li želite da vam predočavam vašu knjigu? Strana 18 ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Na kojoj piše upravo da je... Ja tražim ipak... Evo, daću vam knjigu da ne bi bilo da manipulišem sa vama. Da li biste bili ljubazni?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Rekli ste strana 17?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo malo, da pronađem. Evo ovako. Strana 18, gore od početka. Počnite od početka čitati.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Samo malo. Moram pojasniti. Oprostite, ali ovo je tekst prepisan... Prepisani su tekstovi iz "HINE".

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To nema veze ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Sa mojim razmišljanjem ili nerazmišljanjem, nego su samo prenešena dnevna izvješća "HINE" koja su ovdje upisana. Ne moja.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam. I to podržavam. Takav je i stav Pretresnog veća, naravno. A da li biste potvrdili da u tom tekstu piše da su Vukovar blokirale Zenge toga dana kada su oborenja dva aviona?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne sjećam se. To ne mogu ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li piše u tekstu? Samo to.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Samo malo. To je 18. stranica ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vrh.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vrh?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nekoliko redova, peti red.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Vukovar je blokiran i od Zenga. Na snazi je odluka o zabrani kretanja vojnih vozila, te njihovom praćenju, pregledu i jedina sigurna cesta Vinkovci - Nuštar - Marinci - Bogdanovci".

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Ali pošto ste vi to preneli iz medija, to nije vaš stav. Ja vam se zahvaljujem.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne da nije moj, ni bilo čiji stav, nego je to objavljeno javno. To mediji... Bez obzira čiji bio stav, objavljeno je javno, je li.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja nisam sigurno to pisao i vodio dnevnik takav, ni uopće.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I da li biste bili ljubazni da pronađete stranu 176? I nećemo vas više mučiti povodom knjige, ali to je poslednje šta imamo oko ovoga.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste bili ljubazni da ispod ove fotografije pročitate šta piše?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Druga polovica studenog ... "

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ne, ne. 176.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. Ispod fotografije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Piše: "U borbama za Vukovar".

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Rekli ste ispod fotografije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ne, ne. Tekst.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A tekst. Molim ljepo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "U borbama za Vukovar poginulo je 400 boraca hrvatske vojske i MUP-a."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dalje, sve. Ceo tekst

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Od granatiranja, bombardiranja, reketiranja poginulo je 700 građana Vukovara. Neprijateljski su gubici, prema hrvatskim saznanjima, najmanje 6.000 vojnika. Prema inozemnim izvorima oko 8.000."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li imate komentar na ovaj tekst iz vaše knjige o broju poginulih vojnika Jugoslovenske narodne armije, da je poginulo 6.000 do 8.000?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ne mogu to tvrditi, jer drugo je što smo čuli i što je u javnim međunarodnim glasilima pisano, ali ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste vi pokušali da proverite ovo pre nego što ste uneli u svoju knjigu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ja sam to uzeo vjerojatno od negdje iz nekih značajnijih međunarodnih priznatijih novina ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Šta znači da ste verovali u te podatke?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja ne mogu kategorički tvrditi jesam li vjerovao ili ne. Ali ja sam samo prenijeo podatak kako se... Isto tako kao što sam prenjeo podatak do trenutka koliko je poginulo u Vukovaru, do trenutka dok smo mi vodili evidenciju koliko je bilo jednih, a koliko drugih.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala.
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A poginulo je više.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A pošto je to sada tako, pošto su to drugi izvori, sada će vas zamoliti da pročitate zadnju rečenicu ovog teksta, pošto je ovo taj isti tekst? I više nećemo stvarno.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Tijekom rata u vukovarskoj bolnici je liječeno 2.500 ranjenika, umrlo ih je 80."

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Pošto to sada ne može biti vest stranih medija, već podatak koji bi vama morao biti dobro poznat, da li je ovo tačno šta ste napisali u vašoj knjizi?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, ali ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Postoji i ambulanta u "Borovo-komercu" koja je isto tako jedan broj zbrinjavala ranjenih, pa se ukupan broj kreće malo više. Eto. To je pojašnjenje.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, mislim da ovaj broj 89 nije ušao u zapisnik, pa bih zamolio da to uđe u transkript da je umrlih ...

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

ADVOKAT BOROVIĆ: Čini mi se i da je vreme za pauzu. Dajem Sudu da oceni.

SUDIJA PARKER: Pa mi smo stalno mislili da se radi o vašem poslednjem pitanju još pre nekoliko minuta. Ali budući da to nije tako, mi ćemo sada da prekinemo. Nastavićemo u 18.05.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Vidim da se ovde koristite nekim šiframa i signalima. Gospodine Moore, izvolite.

TUŽILAC MOORE: Samo bih htio da pomognem Sudu. Naima, razgovarali smo o nekim temama izvan sudnice i Pretresnom veću je poznato da će ove nedelje, odnosno ovog vikenda u Vukovaru biti komemoracija. Doktor je vrlo jasno rekao da želi da se vrati sutra da prisustvuje toj komemoraciji iz ličnih razloga. Mi smo razgovarali o vremenu i gospodin Lukić, ne znam da li će on da vrši unakrsno ispitivanje, ali ko god da to bude uradio u ime gospodina Šljivančanina biće rečit i mislim da će to trajati tri do četiri sata. To znači, ukoliko se Pretresno veće slaže s tim, ono što predlažu branioci jeste da završimo sa radom večeras kada završio sa unakrsnim ispitivanjem

gospodina Borovića, da tada doktoru omogućimo da se vrati kući i da se onda vrati u neko odgovarajuće vreme, kako bi se izvršio ovaj poslednji deo unakrsnog ispitivanja i dodatnog ispitivanja. Što se mene tiče, ja nemam ništa protiv i mislim da sam u pravu ako kažem da se i svi branioci slažu sa takvim rešenjem. Ali, naravno, odluka je na Pretresnom veću, pa molimo vašu pomoć.

SUDIJA PARKER: Da, a to bi imalo i tu prednost da bi doktor mogao da ode sutra kući. Da li se vi slažete s ovim doktore? Vidim da klimate glavom da potvrdite.

SVEDOK NJAVRO: Hvala lijepa, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Dobro, mi se zahvaljujemo Odbrani i Tužilaštvu na tome što su došli do zajedničkog rešenja, a to znači gospodine Boroviću da imate malo veću slobodu sada.

ADVOKAT BOROVIĆ: Hvala. Molio bih pre nego što počenem da postavljam pitanja, da se ispravi jedna greška u transkriptu. Na strani broj 66, red broj 10 gde piše: "Sa ovim oficirom koji se zove Kos" a treba da piše: "Sa ovim oficirom KOS-a", jer KOS nije vlastito ime. Hvala.

SUDIJA PARKER: Hvala.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li nam možete reći koliko ste lečili za ova tri meseca pripadnika Zengi, a koliko pripadnika policije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ukupno je, kao što je rečeno na kraju i kao što sam pročitao prije stanke, bilo u vukovarskoj bolnici, osim u Borovu, "Borovo-komerku", liječeno negdje oko 2.500 ranjenih. Podaci koliko je bilo civila, koliko pripadnika ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja sam pitao za pripadnike Zengi.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste, oko toga hoću kazati. Koliko je bilo, jer moram radi točnosti i istinitosti iskaza kazati koliko je bilo civila, koliko je bilo pripadnika Zbora narodne garde, koliko pripadnika MUP-a, stvarno ne bih znao taj podatak, ali znam da je odnos civilni dio, odnos Zbor narodne garde i pripadnika MUP-a negdje između 65 posto do 70 posto u korist, nažalost, ako tako moram kazati, civilnog pučanstva ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A kako to znate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Što znači civilni... Zato što ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nemate podatke.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Zato što smo vodili i taj mi je ostao podatak iz knjige dok smo vodili podatke, negdje do konca desetog mjeseca ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li to znači da do podataka možemo doći preko tih knjiga koje su vođene vezano za ranjenike?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, to što je pokupljeno i otišlo 20. studenog, je l'.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu, hvala. Da li vi znate šta znači naziv "ustaša"?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Naravno da sam čuo i da znam što to znači i da su me i zvali.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Šta da su vas zvali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa zvali su... Cijeli hrvatski narod poneki su nazivali ustašama, pa prema tome ako to nazivaju cijeli hrvatski narod, onda po tome spadam i ja tu.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A vas lično?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa mislim mene lično da su isto poneki zvali kad su ušli u bolnicu, ali ne mogu kazati da me je iko tada udario ili ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ili fizički maltretirao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. A šta znate, ko su te ustaše?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Povjest ustaštva stvarno nisam proučavao, tako da kako se kretao pokret ustaški, mislim da ja nisam ta adresa koja bi dala točne podatke o tome.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ste vi završili gimnaziju?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jesam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li u gimnaziji postoji predmet takozvana nacionalna istorija?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa u moje doba ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U vaše doba.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. To je bilo negdje 1959. godine, tu negdje. Znači koncem pedesetih godina ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: E dobro ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Bila je povjest, ali da li se zvala nacionalna povjest ili ne, ne bih znao kazati, ili opća povjest ili nacionalna ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li to znači da ste imali predmet koji se zvao istorija?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da, da. Imao sam predmet povjest. Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Kakav ste bili đak u srednjoj školi?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Pa bio sam, da ne pretjeravam, vrlo dobar đak.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Znači imali ste dobru ocenu i iz istorije, pretpostavljam?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam, mislim da sam imao negdje vrlo dobar.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. E, pošto ste imali dobru tu ocenu, a Pretresno veće i ja manje o tome znamo, pošto je to bilo 1959. godine kada ste vi to učili, ko su bile ustaške snage, po istoriji? Da li su pripadale fašističkom bloku u onom Drugom svetskom ratu ili su bile antifašisti? Vrlo prosto. Toliko ste naučili tu lekciju.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ma bravo. Točno. I to je lako odgovoriti da su pripadale fašističkom bloku naravno, a ne antifašističkom. Jer antifašistički dio je ipak drugi sasvim.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Pa možete li nam onda objasniti zašto vas, koji ste očigledno antifašistički nastrojen, su nazivali ustašom?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To treba pitati one koji su me nazivali, ne mene, jer ne vidim razloga.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. Sremska Mitrovica. Bili ste tamo odvedeni?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste izjavu, a rekli ste da jeste davali izjavu, pisali svojeručno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A da li ste tu izjavu i potpisali?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li ste je dali dobровoljno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Teško mi je sada kazati nakon ulaska u ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Znači ne biste se sad izjašnjavali o tome.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne bih sad ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U redu. Hvala. Vojni sud u Beogradu, pitao sam vas delimično oko toga ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dopunsko pitanje za Vojni sud. Rekli ste da je bila presuda.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, nije nikad izrečena presuda, koliko ja znam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ali je bilo suđenje?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Bilo je suđenje.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Koliko je sudija učestvovalo u tom postupku?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da je ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jedan ili više?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Sećate se. Vi sedite u sudnici, sedi ...
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Sjedio je preko puta mene sjedio jedan sudac, desno od mene daktilograf je bio. Pored mene je bio odvjetnik, lijevo od mene, ako se ja dobro sjećam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tužilac?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Pa pošto vas je kolega Domazet takođe pitao na ovu okolnost, vi ste rekli: "Ne, nije bila istraga, bilo je suđenje". Ja vam sada moram reći, za krivično delo... Da li se slažete, ne da vas podučavam, nego da li se slažete za krivično delo oružane pobune da je zaprećena kazna 10 i više godina. I uopšte u svim postupcima ne sude pojedinci, već sude veća, kao i mi ovde, tri ili pet. Da li se slažete sa mnom da je to i u Hrvatskoj i danas i ranije bilo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja ne znam sudsку proceduru, ali zašto bi ako je istraga bio cijeli ovaj oko mene kor.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dakle ovako, ako vam kažem da je to bila istraga i da na glavnim suđenjima kada se počne ozbiljno postupati po vašem predmetu, postoji veće od troje sudija ili za teža krivična dela veće od petoro sudija. Pošto to nije bilo, da li se slažete sa mnom da vama ustvari nikada nije ni suđeno, već ste samo imali jedno saslušanje kod istražnog sudije?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, onda bih bio sam. Šta bih ja imao raditi kod istražnog suca. Na tom suđenju imao sam odvjetnika i to kapetana, ako se ja dobro sjećam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jankovića?
SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne znam kako se zvao, ne znam. Ali znam da je kapetan mislim isto bio zrakoplovstva ili avijacije.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Da ne bismo ovo otezali, znači bio je jedan sudija, ja sam vas upozorio ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Koliko se ja sjećam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To ne može da bude glavno suđenje ...

prevodioci: Prevodioci mole govornike da ne govore istovremeno. Hvala.

ADVOKAT BOROVIĆ: Prihvatom upozorenje.

SVEDOK NJAVRO: Oprostite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako vam saopštim da glavna suđenja, a da nije istraga u pitanju, ne može da vodi jedan sudija ni po jednom postupku, da li se vi slažete sa mnom ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ma ja se mogu ne složiti ili složiti, jer ne znam to kako ide ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro, evo ja vam ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jer nikad nisam bio, ali pričam vam, govorim ovdje ovom časnom Sudu kako je bilo i kako sam ja tamo tretiran u tom Sudu. I ja sam to smatrao da je to suđenje. Evo i zato iznosim ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Koliko ste puta ukupno ispitivani u Sudu? Da li samo jedanput?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Samo tad jer sam mislio ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. I da li je to ova izjava koju mi imamo ovde, jedna jedina koju ste vi potpisali? Jednu jedinu ste izjavu potpisali u Vojnom sudu, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Nikakvu izjavu u Vojnom sudu nisam potpisao, koliko se sjećam.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: A evo, ja će vam reći da ste potpisali jednu izjavu i na tu izjavu se pozivao, čini mi se ovde i tužilac i ta izjava je potpisana. A ja će vam je pokazati da se ne zbunjujete. Da li je potrebno časni Sude da vam pokažem tu izjavu? Da li je to vaša izjava i da li je to vaš potpis?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja bih morao stvarno malo detaljnije ovo pogledati, jer ovo mi je fotokopija i ovo na nekim djelovima sliči na moj potpis, negdje ga nema ili je na pola. Jeden dio... Da bih mogao potvrditi, morao bih pročitati sve ovo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo izvolite. Inače tu sam izjavu dobio od Tužilaštva. Prepostavljam. Da li je dovoljno?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Je, je, izvolite.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li se te izjave sećate? Neka ostane još kod vas u rukama. Da li se sećate te izjave?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da. Znam da sam ispitivan, ali točno, naravno, ne mogu se sjetiti i ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to vaš... Hoćete li to vratiti da ga pitam... imam još... Molio bih službenika da mu vrati izjavu jer sam još u toku ispitivanja. Hvala. Da li je vaš potpis na dnu tih izjava, sem te prve strane koja je službeni deo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li vidite drugu stranu? Je li piše tu istražni sudija?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa da li mi sada verujete da se radi o istrazi, a ne o glavnom suđenju kada to pročitate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vjerujem vam iako gore piše Vojni sud ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Tako je.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: U Beogradu, pa sam zato i pogriješio

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: I pogrešio. Da.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li ćemo se složiti da nije bilo glavnog suđenja, već samo istrage, kad to pogledate?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Završio sam sa tim. Možete da vratite, da mi vratite tu izjavu. Ovo sam vas pitao iz razloga što ste rekli na pitanje uvaženog kolege tužioca da ste oslobođeni krivične odgovornosti, a ja sam vam pokazao da je samo istraga i da nikada nije vođeno suđenje, zato što ste pre toga razmenjeni. Znači nema oslobođujuće presude, već je postupak u prekidu. Ali pošto vi danas niste ovde osumnjičeni, već svedok, niste okrivljeni, to je samo jedna okolnost ovom Sudu, zato što na početku gospodin Moore je posebno potencirao da ste vi neosnovano bili u pritvoru i da ste oslobođeni.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja nisam, oprostite, samo moram kazati ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Izvolite.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točnosti radi, nikad izjavio da sam oslobođen, nego da sam razmjenjen i da je pokrenut bio postupak, ali da nikad nisam dobio nikakvo rješenje, ni optužbu, ni da sam oslobođen, evo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: To je pravi odgovor. Hvala vam. Da li možete da nam kažete šta znači izraz "bojna"?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: "Bojna" u hrvatskom riječniku znači po prilici, samo malo, samo malo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je to možda brigada?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, to je preveliko, ja mislim izraz brigada.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je manje od brigade?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Manje, manje. To je stotinjak vojnika, po prilici, koliko sam čuo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. A koliko je... Da li imate saznanja koliko je bilo bojni u Vukovaru, na vukovarskom ratištu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne bih znao stvarno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ako vam kažem da u vašoj knjizi, šta nećemo čitati, postoje podaci da je bila Prva bojna na Sajmištu, Druga bojna na Mitnici, Treća bojna na Borovu i Lušcu, Četvrta bojna u Vukovaru i Novim Bogdanovcima, da li taj podatak možda odgovara činjeničnom stanju na terenu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ako je to napisao Mladi Jastreb, jer on je pisao, onda... Njega treba pitati i mislim da je on za to odgovoran, ne ja, jer ja nisam znao.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Dobro. Hvala. A moje pitanje glasi. Pošto smo se dugo bavili ovom knjigom, a Odbrana je morala time da se bavi upravo zbog dodataka koje je Tužilaštvo poslalo u poslednjem trenutku braniocima, zašto niste u knjizi navodili te koautore? Što nema nijedan koautor?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Gdje?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: U vašoj knjizi?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To stvarno ne znam ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pošto je to uobičajeno.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Za koautore. Bilo je kad je pisana knjiga... željelo se malo ovako upoznati sa onim što se događalo u Vukovaru i pitalo se svih, jer nije samo Mladi Jastreb to pisao, nego i jedan od zapovjednika ili branitelja, mislim, sa Sajmišta ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Koji se zove kako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Mislim da se zove Sučić Stjepan.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Zamolio bih uvaženog prijatelja iz Sekretarijata (Registry) da stavi ovu kartu na grafoskop. Pošto ćemo imati na ekranu, da ne delim primerke Pretresnom veću i Tužilaštву. Smatram da nema razloga. Da li vidite tu kartu?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vidim, ali ako ćete dopustiti prije nego što, gospodine odvjetniče, postavite pitanja, tu je vojnu kartu koju ja ne znam tumačiti. Vjerujte mi, to je nacrtao i priložio uz svoje mladi Jastreb, Branko Borković.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Mladi Jastreb, kako rekoste? Branko Borković?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Borković koji je znao operacije i koji je vodio obranu Vukovara, mislim, sasvim dobro. Evo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pa ako bi je stavili ovde da je vidimo na ekranu. Prihvatom da je to radio Mladi Jastreb. Imate gore legendu. Plavom piše "snage hrvatske vojske", zelenom piše "snage agresora"?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno piše tako.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li biste nam mogli potvrditi da je ovom plavom bojom koja je označena kao boja snaga hrvatske vojske, da su okružena u potpunosti mesta kao što su Vukovar, Borovo Naselje i da postoji linija potpuno prema Vinkovcima i Bogdanovcima? Da li to vidite?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne razumjem kako mislite ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Plava boja, to su snage ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: A, razumjem ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hrvatske ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To razumjem. Ali molim vas, ne razumjem ovo da je slobodno potpuno prema Nuštru i Vinkovcima, to ne. To je bilo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Idemo redom. Hajdemo... Prvo samo kad bi mi vratili ovu kartu na ekran. Molio bih službu da bih ja mogao da pratim. Hvala. Idemo ovaj deo ovde gde piše Vukovar i deo gde piše Borovo. Je l' vidite taj deo?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Vidim i jedno i drugo.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Do Dunava?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Točno.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je sa svih strana opkoljeno snagama, hrvatskim snagama? Molio bih da se karta još malo podigne.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Nije opkoljeno hrvatskim snagama, nego snagama JNA i s jedne i s druge strane Dunava. To se lijepo vidi.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Samo trenutak. Znači imamo Dunav.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ovaj deo gde se nalazi Vukovar i Borovo ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Da?

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li je punim linijama, bez prekida, naravno, isprkidanaim linijama, označen položaj hrvatskih snaga, plavim linijama?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: To je, ako ja mogu tumačiti, a nisam vojnik ...

TUŽILAC MOORE: Ja ulažem prigovor na ovo. Svedok je rekao da to nije njegova karta i da mu je teško tu kartu da tumači. Ja svakako razumem pitanja sa crvenim i plavim oznakama. Ali ako se ide korak dalje, ako se pokušava da se tumači neki vojni element, imam zapravo dva prigovora. Prvo, to nije njegova karta. A drugo, on nije stručnjak niti ima znanja u vezi s tim šta je on do sada rekao.

SUDIJA PARKER: Sve je to tačno gospodine Moore, ali mislim da gospodin Borović još nije stigao do te tačke, pa ćemo s toga da nastavimo i videćemo da li idemo predaleko ili ostajemo u okviru sposobnosti ovog svedoka da odgovara na ova pitanja.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Ja se trudim stvarno da svedoku ne postavljam ni provokativna, ni pitanja na koja neće imati odgovor. Prosto, da li vidite da su u području Vukovara i Borova na ovim oznakama koje predstavljaju plavu boju hrvatske snage po legendi koja postoji gore?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ako ja mogu tumačiti to što je, kažem, vojni stručnjak radio, a ja sam običan laik koji, ponavljam, ne razumijem se u to, onda vidim da su te plave snage, ako su one označene plavo, opkoljene od snaga i s jedne i s druge strane Dunava i od drugih djelova vukovarske općine, tako da se nalaze u okruženju.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. I drugo pitanje. Da li vidite da se na ovoj karti u drugoj polovini oktobra meseca 1991. godine?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ovdje piše ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: 19. oktobar?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Tako je. I kretanja, ali ima i gore kretanje humanitarnog prvog konvoja 13. oktobra.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Jeste.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li možete potvrditi, gledajući ovu kartu, da se ne upuštate u vojno tumačenje, kao neko ko kao svedok vidi ovu katru, a bio je u tom periodu u Vukovaru, da li se možete složiti sa mojom tvrdnjom da su snage, hrvatske snage, u velikom broju kontrolisale područje Vukovara i Borova?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Jedan dio... Ovo nije cijeli Vukovar gospodine odvjetniče. Jedan dio ovdje Vukovara je izvan kontrole snaga pripadnika Zbora narodne garde i policije, kao što je Petrova Gora, dio Sajmišta. To se vidi ovdje lijepo na karti i to jedan zapravo dio dobar.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Da li biste bili ljubazni, pošto sami uđoste u vojno tumačenje, da pokažete gde je tu Petrova Gora, a gde je Sajmište, pošto ja to ne vidim na karti?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja govorim zato što poznajem Vukovar i ne treba mi ste strane... Znam gdje se što nalazi. Kad se ide od Vukovara prema Negoslavcima, taj dio je Petrova Gora, ovdje. A ovamo prema istoku, odnosno prema Beogradu, ako hoćete tako, je dio, odnosno... Pardon. Prema Negoslavcima je Sajmište, a poviše, prema Petrovcima, jednom selu, gdje su živjeli Rusini, ili pretežito Rusini, kao nacionalna manjina, je Petrova Gora. To je jedan dio Vukovara zapravo na brdu, povišenom djelu Vukovara i to onaj dio koji pripada Fruškoj Gori.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam i završićemo sa pitanjem koje glasi: da li su u većem obimu hrvatske snage kontrolisale područje Vukovara i Borova u ovom periodu na koji se karta odnosi? Da ili ne?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ja mislim da su, držim, da su veći dio, ako gledamo na sam Vukovar, jer izvan Vukovaru pripada i Lipovača i dio Borova, koji također nije bio, ali veći dio da.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala vam. I jedno pitanje koje sam zaboravio i ono će biti, ustvari, poslednje. Kada je vojska 19. novembra zamenila, kao što ste vi rekli, rezerviste, da li su imali, da li se vi sećate, ti vojnici bele opasače?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ja se ne sjećam što je ko među njima imao, ako sami nisu rekli: "Mi smo pripadnici JNA", a drugi što su govorili: "Mi smo pripadnici Belih orlova", jer je jedan ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Pitao sam vas za ove Jugoslovenske narodne armije da li se sećate ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne sećam se ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Da li su imali bele opasače?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne, ne. Ne sećam se kakve su opasače, odnosno remenje oni imali. Stvarno ne sjećam se.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala. Rekli ste na pitanje tužioca da samo određeni hirurzi znaju izdvajati ljudske organe i kasnije ih upotrebljavati za presađivanje ili trgovinu, je l' tako?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Kao primjer toga, u Hrvatskoj i sada koja je daleko otišla još do unazad ovih 15 godina, u medicinskom stručnom napretku postoji samo jedan izvježban tim koji to radi. Ostali ne znaju i ne upuštaju se u to. Oni po potrebi onda idu diljem Hrvatske ekspantirati, izvaditi organ kako treba, kako se vadi i po svim zakonima, a to je posebno znanje, posebna struka i onda ga prenijeti, donijeti i tamo ...

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Hvala ...

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ako treba, transplantirati ili nastaviti sa transplatacijom.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Vi ste o sebi govorili kao o stručnjaku, u šta ne sumnjam. Da li biste vi znali da se time bavite?

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Ne. Ne bih.

ADVOKAT BOROVIĆ – PITANJE: Nije bilo provokativno, nego zato što vas je već tužilac to pitao. Hvala vam.

SVEDOK NJAVRO – ODGOVOR: Molim.

ADVOKAT BOROVIĆ: Časni Sude, ja bih završio iako nije baš vreme da se završi, ali sam procenio da malo treba da vodim računa i o sebi. Hvala vam.

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Boroviću. Gospodine Lukiću, izvolite. Želite li da nastavite sada?

ADVOKAT LUKIĆ: Ne, poštovani Sude. U principu mi smo spremni da počnemo. Nije sporno s naše strane da počnemo i sada, mada mislim da je stvarno celishodno da budemo kad se već inače otpušta svedok. Ja sam samo htio da zamolim jednu drugu stvar. Nemojte da mislite da sad ulazimo u nešto što je inače vaša obaveza i vaše pravo. Ali bih vas zamolio da sada kada otpuštate svedoka da ga upozorite na sve njegove obaveze koje će imati dok je odsutan iz ove sudnice. Ne govorim ovo bez razloga. Znamo da će svedok biti u prilici verovatno da se vidi sa nekim drugim svedocima u međuvremenu. I ja sam sad čitao uputstvo za zaštitu svedoka i žrtava i nisam video nikakvu odredbu o tome, a znam kakve su obaveze svedoka u trenutku prekida njegovog svedočenja, pa bih molio da vi u ime Pretresnog veća sad o tome upozorite svedoka.

SUDIJA PARKER: Budući da se vaše unakrsno ispitivanje neće nastaviti do nekog nepredviđenog trenutka u budućnosti, ja mislim da bi bilo sasvim dobro da sada prekinemo s radom i da dakle kasnije počnemo kada za to dode vreme. To znači da ćemo sada da završimo.

TUŽILAC MOORE: Časni Sude, pre nego što svedok ode iz sudnice, ja bih želeo da kažem da Odbrana nije vodila unakrsno ispitivanje onako kako je to određeno Pravilom 90(H)(ii). Tamo se sasvim jednostavno kaže sledeće: "U unakrsnom ispitivanju svedok daje iskaz o stvarima koje su relevantne za stranu koja vodi unakrsno ispitivanje i u tom slučaju advokat će izneti prirodu svojih teza strani koju zastupa, a koja je u kontradikciji sa iskazom koji je dao svedok". Ja tvrdim da svedoku nije iznešena tvrdnja i da mu nije predviđeno da li on zapravo poriče da je bio nekakav sastanak kapetana Radića i doktora Njavre 18. novembra. Zatim da li je bio sastanak sa doktorom Njavrom 19. novembra. Da li je zapravo došlo do odvođenja Arića 19. novembra i do njegovog povratka, čini mi se, 20. novembra. To su, dakle, ozbiljne i konkretne optužbe protiv kapetana Radića i ja mislim da su pravila s tim u vezi jasna. A uvaženi kolega, naravno, ima pravo da traži od svedoka da odgovore na ta

pitanja, a da se to takođe i pojasni na korist Suda i Tužilaštva. Kao što sam ja rekao, ova pravila su obavezna, a ne diskreciona.

SUDIJA PARKER: Hvala, gospodine Moore. Hoćete li vi da odgovorite gospodine Boroviću na ovo. Ja sam htio da kažem da će vam Pretresno veće dati malo vremena da razmislite o ovome. I ako smatrate da ima bilo šta drugo šta biste vi trebali da učinite da biste postupili u skladu sa pravilom, to možete da učinute kada nastavite.

ADVOKAT BOROVIĆ: To sam i mislio časni Sude, ali samo radi činjenica, ja Arića konkretno uopšte nisam pomenuo. A to je bio primer nečega kako je postupala Odbrana, a nije imala pravo. Šta znači, ostaviću sebi to pravo da se detaljnije izjasnim ako bude trebalo. Hvala vam.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, ne radi se o tome da vi zadržite pravo da date odgovor kada bude trebalo, nego da zapravo imate priliku da razmotrite, da preispitate svoje unakrsno ispitivanje pre povratka svedoka i ako zaključite da biste postupili u skladu sa pravilom koje je obavezujuće, da morate neke druge stvari da iznesete svedoku, onda treba od Pretresnog veća da zatražite dozvolu da to i učinite. Doktore, kao što ste verovatno i shvatili, mi ćemo sada da prekinemo sa vašim svedočenjem, zbog toga da biste se vi mogli da se vratite, kao što želite, u Vukovar do kraja ove nedelje. U nekom trenutku u zavisnosti od toga kako se to bude uklapalo u raspored rada ovog Pretresnog veća i naravno, vašeg ličnog rasporeda, zatražićemo od vas da se vratite i da završite vaše svedočenje. Molim vas, imajte na umu da za vreme ovoga prekida ne smete o svom svedočenju, odnosno o okolnostima koje su relevantne za ovaj Predmet, dakle ni sa kim da razgovarate, šta zapravo može da dovede vas i druge osobe koje su povezane sa ovim u moguće teškoće. Ukoliko bilo ko želi da razgovarate o ovom Predmetu, vi treba da kažete da ste u toku davanja iskaza i da niste slobodni da razgovarate ni sa kim o tom svedočenju. I naravno, ne smete da razgovarate o sadržaju svog svedočenja ni sa drugim svedocima u ovom Predmetu. Posle ovog svedočenja, mi ćemo da prekinemo sa radom i nastavićemo sutra u 14.15.

